ЗАХОДНЕБЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДЗКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

ПАГОНЯ

№ 39 (138) 20 - 26 кастрычніка 1995 г. Кошт 600 рублёў

АДНОЙЧЫ СХЛУСІЎШАМУ... - ст. 3.

ГАРАДЗЕНСКАЯ ДАЎНІНА - ст. 4.

КАНЕЦ КУПАЛАЎСКАЙ УЯВЫ НАЦЫІ - ст. 5.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: Менск - Варшава - Масква - Санкт-Пецярбург.

ВІНШУЕМ!

Доўгі час маладым навукоўцам Гарадзеншчыны прыходзілася абараняць свае працы ў Менску, Маскве, Санкт-Пецярбургу і г.д.

Сітуацыя зьмянілася са стварэньнем у Гарадзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я.Купалы ўласнага Савету па абароне кандыдацкіх дысертацый, які ўзначаліў доктар юрыдычных навук сп. Мікалай Сільчанка.

10 кастрычніка ва ўніверсітэце пасьпяхова прайшла абарона першых двух кандыдацкіх дысертацый - сп. Віктара Леванца і Вячаслава Шабанава. Віншуем!

В.А.

ЛЕНІНСКІ КАМСАМОЛ ВЫПРАБОЎВАЕ ГАРАДЗЕНСКІЯ СТОЙКІ

На маскоўскім аўтазаводзе імя Ленінскага камсамолу зараз праходзяць выпрабаваньні пярэднія стойкі для аўтамабіляў «Масквіч», вырабленыя на гарадзенскім заводзе аўтаагрэгатаў.

У выпадку станоўчага зыходу выпрабаваньняў у Горадні хутчэй за ўсё будзе наладжаны выпуск гэтых дэталяў (кошт адной перавышае 400 тысяч рублёў). Магчыма, што адначасова з гэтым будзе спынены выпуск дзіцячых ровараў, са збытам якіх ёсьць праблемы.

Цікава, чым тады будуць выдаваць зарплату?

В.ДРЭМА.

КБМ РАСПАЧАЎ ПРОДАЖ СВАІХ АКЦЫЙ

Створанае 21 чэрвеня акцыянернае таварыства "Камбінат будаўнічых матэрыялаў", статутны фонд якога на гэты момант складае 7 мільярдаў 944 мільёны рублёў, на гэтым тыдні распачало продаж сваіх акцый на чэкі «Маёмасьць». Намінальны кошт адной акцыі - 50 тысячаў рублёў. У вольны продаж плануецца пусьціць каля паловы выдадзеных каштоўных папер.

В.М.

ХВОРЫХ ЯЗВАЙ СТАНЕ МЕНШ?

Сёньня ў Гарадзенскім мединстытуце скончае сваю працу адзінаццаты зьезд хірургаў Беларусі, на якім таксама прысутнічалі прадстаўнікі Польшчы і Расеі.

Асноўнай тэмай сёлетняга форуму сталі пытаньні ўдасканаленьня аказаньня хірургічнай дапамогі пры язьвенай хваробе. Паралельна ў будынку гэтай навучальнай установы дзейнічаюць і дзьве выставы - «Усё для здароўя-95» і «Новыя тэхналогіі ў хірургіі», удзел у якіх прынялі больш за 30 вядомых беларускіх і замежных фірмаў.

ПАДАРУНКІ З МІНДЭНА

У адзінаццаты раз за апошнія гады з горада-пабраціма Міндэна ў Горадню на гэтым тыдні быў дастаўлены груз гуманітарнай дапамогі: медыцынскае абсталяваньне, медыкаменты, вопратка, дзіцячыя цацкі і г.д.

З гэтай нагоды 17 кастрычніка адбылася сустрэча прадстаўнікоў розных грамадзкіх і дзяржаўных установ Міндэна, якія прывезьлі дапамогу, з уладамі Горадні.

На сустрэчы госьці цікавіліся, як і каму будзе разьмяркоўвацца дапамога, як улады вырашаюць постчарнобыльскія праблемы. У прыватнасьці, цікавіла міндэнцаў магчымасьць пераабсталяваньня пад дзіцячыя санаторыі будынкаў у пакінутых расейскімі вайскоўцамі гарадках.

Агульнае ўражаньне ад сустрэчы: у гуманітарнай дапамозе жыхарам Гарадзеншчыны, відаць, больш зацікаўленыя немцы, а не мясцовыя ўлады. Бо ў чарговы раз транспарт з дапамогай шмат часу прастаяў на мяжы. Вялікія праблемы існуюць і з гуманітарнай дапамогай на адрас дабрачынных арганізацый, якія існуюць у горадзе. Дапрыкладу, «Карытас» доўгі час ня мог растаможыць атрыманы для дабрачынных мэтаў грузавы аўтамабіль.

Р.ВІКТАРОВІЧ.

КУДЫ ІДУЦЬ НАШЫЯ ГРОШЫ

Прэзідэнт Лукашэнка захапіў дзяржаўны бюджэт Рэспублікі Беларусь. Канстытуцыйны суд прызнаў гэты захоп незаконным. Фактычна атрымліваецца, што Лукашэнка скраў усе дзяржаўныя грошы. Давайце паглядзім, куды ён іх траціць.

За 7 месяцаў на адукацыю, ахову здароўя, культуру выдаткавана 29-35% гадавой нормы, хаця павінна было быць выдаткавана 60%. Затое на сістэму ўлады за гэты ж час выдаткавана 95% гадавой нормы. Прэзідэнт пабудаваў сабе самалёт за 45 мільёнаў доляраў (517 мільярдаў рублёў). Гэта пры нашай агульнай нястачы. А вось прэзідэнты такіх, скажам мякка, нябедных краінаў, як Францыя і Германія, ня маюць уласных самалётаў.

Прэзідэнт Лукашэнка пасьля Садама Хусейна самы «бясьпечны» прэзідэнт у сьвеце. У яго ахове ўжо 1500 чалавек. Рыштунак гэтай аховы каштуе мільёны доляраў. Кожны дзень на ахову трацiцца 40 000 доляраў. Але гэтага мала. У Менск сьпешна перакідваецца славутая Віцебская паветрана-дэсантная дывізія і таксама для аховы Прэзідэнта.

Цікава, каго ж так баіцца ўсенароднаабраны?

Яраслаў **ГРЫНЬКЕВІЧ.**

ПАЗЬНЯК БУДЗЕ БАЛАТАВАЦЦА Ў ЛІДЗЕ?

17 кастрычніка Ліду наведаў старшыня Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» Зянон Пазьняк, старшыня выбарчай камісіі БНФ Лявон Баршчэўскі, старшыня камісіі БНФ па адукацыі, доктар філалогіі Іван Саверчанка і адказны сакратар Управы БНФ Вячаслаў Сіўчык.

Адбылася сустрэча з актывам лідскай арганізацыі БНФ, разгледжана магчымасьць вылучэньня Зянона Пазьняка кандыдатам Вярхоўнага Савету Рэспублікі Беларусь па Лідскай Чырвонаармейскай выбарчай акрузе N 133. Неабходныя 500 подпісаў для вылучэньня ўжо сабраныя, але мы маем зьвесткі, што ёсьць акругі, дзе за Зянона Пазьняка ўжо сабрана па некалькі тысяч подпісаў.

У плане вывучэньня сітуацыі ў сістэме адукацыі г.Ліды і Лідскага раёну адбыліся сустрэчы Зянона Пазьняка і Івана Саверчанкі з кіраўніцтвам аддзелаў адукацыі горада і раёну. Зянон Пазьняк адзначыў становішча з адукацыяй у Лідзе, як ня самае горшае, але русіфікацыя часткі лідзкіх школаў бярэцца пад пільную ўвагу камісіі па адукацыі БНФ «Адраджэньне» і старшыні Фронту.

Не засталіся па-за ўвагай старшыні Фронту і бяспраўныя дзеяньні шэрагу чыноўнікаў уладных структур, якія ствараюць рэзкія перашкоды, каб не дапусьціць удзелу кандыдатаў ад БНФ у выбарах.

Вацлаў **СЯРПІНСКІ.**

БАЛЬ ЧЫРВОНЫХ ЦМОКАЎ

Каля 15 мільёнаў рублёў выдаткавана з абласнога бюджэту на сьвяткаваньне ў Горадні ўгодкаў «Великого Октября».

Лепшыя рамонтныя сілы кінуты на добраўпарадкаваньне пляцу вакол помніка правадыру сусьветнага пралетарыяту. Культурныя ўстановы горада абавязаны наладзіць урачысты пышны канцэрт. Цэнтральная дзея разгорнецца 4 лістапада ў абласным драмтэатры. Нічога, што многія састарэлыя, нямоглыя людзі своечасова не атрымаюць пеньсію. Галоўная задача нашай дзяржавы - «ублажыць» ветэранаў-чэкістаў, адстаўных штабнікоў і рознага кшталту «чырвоных» камісараў. Шкада толькі, што ня будзе нікога з галівудзкіх рэжысёраў - ёсьць цудоўная магчымасьць зьняць неблагі працяг славутых «Злавесных мерцьвякоў».

Рыгор **ВОСТРАШАБЕЛЬСКІ.**

ДЭПАСТАТ ДЛЯ ЦЁТКІ МАНІ

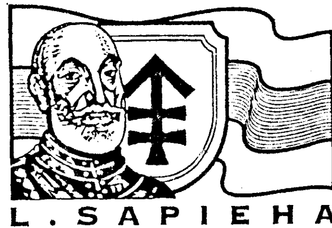
У Прэзідэнцкай канцыляріі падрыхтаваны чарговы ўказ. На гэты раз «бацька» (а мо «айчым»?) «паклапаціўся пра хворых. Згодна з гэтым указам бальнічныя аркушы зараз будуць аплочвацца ня больш чым на 45% ад сярэднямесячнай зарплаты. (Раней пры пэўным стажы можна было атрымоўваць і 100%).

Але гэта яшчэ ня ўсё. Выплата па бальнічных ня можа перавышаць тры мінімальныя зарплаты. Гэта значыць, калі чалавек месяц хварэў, то ён ня можа атрымаць больш 180 тысяч рублёў.

А зараз зазірнем у гарадзенскую аптэку N 131, што насупраць чыгуначнага вакзалу. Што можа дазволіць сабе чалавек? Асьпірын па 800 рублёў ды валідол па 1510. А калі хвароба іншая? Пачак эрытраміцыну каштуе 19 000, леваміцэціну - 9 800, ношпы - 83 700 рублёў. А калі хвароба зусім іншая і патрэбны сьпецыяльныя лекі? У суседняй аптэцы, напрыклад, Дэ-Нол каштуе 195 000 рублёў, Перміксон -233 650, дэпастат - 358 950 рублёў. Што можна парадзіць цётцы Мані, хіба што зьвяртацца да «айчыма», каб ён адказаў, як за 180 000 той пачак дэпастату купіць.

Вацлаў **СЯРПІНСКІ.**

САМАКІРАВАНЬНЕ: КІРАВАЦЬ САМОМУ ЦІ САМІМ?

Пытаньне рэфармаваньня мясцовага самакіраваньня ў нашым грамадстве разумеецца сёньня па-рознаму. Прачытаўшы ўважліва ўказ прэзідэнта аб скасаваньні ў гарадах раённых Саветаў, нявольна прыходзіш да думкі, што кіраўнік дзяржавы, відаць, разумее слова «самакіраваньне» у сэньсе «самому кіраваць». Усім і ўсімі, зразумела. Між тым, знаходзяцца «вольнадумцы», якія разумеюць гэтую праблему па-іншаму.

На пачатку кастрычніка 1995 года ў Віцебску праходзіў аднадзённы семінар «Мясцовае самакіраваньне. Шляхі рэформ», які ў нейкай ступені спрабаваў адказаць на вострыя пытаньні, якія паўсталі перад нашым грамадзтвам па гэтай праблеме. У семінары, арганізаваным Беларускім Рэспубліканскім Фондам Падтрымкі Дэмакратычных Рэформ імя Л.Сапегі, прынялі ўдзел прадстаўнікі Балгарыі, Беларусі, Латвіі, Нямеччыны і Расеі.

Обер-бургамістр Франкфурта-на-Одэры Вольфганг Поль расказаў прысутным пра вопыт перабудовы сацыялістычнага гарадзкога Савету ў сучасную сістэму мясцовага самакіраваньня на прыкладзе свайго горада, дарэчы, - трывалага партнёра Віцебска. Цікава, што выбаршчыкі ў Нямеччыне маюць тры галасы, якія могуць быць аддадзены як за аднаго кандыдата ў бургамістры ці ў парламант, так і за прадстаўнікоў розных партый.

Сп.Поль разам са сьпецыяльным упаўнаважаным па пытаньнях міжнароднага супрацоўніцтва гарадзкога Савету таго ж горада сп.Бальдаўфам перадалі таксама гуманітарную дапамогу Віцебску.

Кандыдат эканамічных навук, намесьнік генеральнага дырэктара Нацыянальнага Цэнтру па тэрытарыяльнаму разьвіцьцю і жыльлёвай палітыцы Балгарыі Гінка Чавдарава растлумачыла новы закон аб мясцовым самакіраваньні сваёй краіны, у якім, між іншым, прадугледжана адказнасьць мэра горада за невыкананьне сваіх службовых абавязкаў. Па словах сп.Чавдаравай, зараз недобрасумленных мэраў могуць зьняць з пасады дэпутата мясцовага Савету большасьцю з 2/3 галасоў ці мясцовы рэферэндум па гэтым пытаньні. Дарэчы, нашым нямецкім сябрам увогуле было незразумела, як гэта мэр можа, напрыклад, не хадзіць на працу?! Але прысутныя з постсацыялістычных краін гэтай акалічнасьці не зьдзівіліся, абчым заўважыў у сваёй прамове Анатоль Крывенчанка, загадчык камісіі па самакіраваньні Заканадаўчага Сходу г.Санкт-Пецярбургу. Ён азнаёміў з новым прагрэсіўным законам аб мясцовым самакіраваньні, прынятым нядаўна ў Расеі.

І зараз перад нашай усходняй суседкай паўстала пытаньне ўжо на практыцы рэалізаваць закон, рэфармаваць мясцовае самакіраваньне законным шляхам, а не як у нас - недапрацаванымі «указамі».

Свае прамовы па рэфармаваньні сістэмы мясцовай улады прадставілі і эксперты Фонду імя Льва Сапегі. На жаль, сярод удзельнікаў канферэнцыі было няшмат прадстаўнікоў дзеючых структур мясцовай улады, хаця канферэнцыя павінна была прыцягнуць іх увагу. Відаць, большасьці нашых дэпутатаў даспадобы сёньня выконваць любыя «указы», а не забіваць «сьветлыя» галовы рознымі там «праблемамі».

С.СЬМІРНОЎ.

Сёньня, 20 кастрычніка, у Навагрудку пройдзе навуковая канферэнцыя «Прававыя аспекты разьвіцьця малых гарадоў. Традыцыі, сучаснасьць, перспектывы», прысьвечаная 950-м угодкам Навагрудка. Ладзіць канферэнцыю Фонд імя Л.Сапегі. Для ўдзелу ў ёй запрошаныя навуковыя супрацоўнікі Акадэміі навук Беларусі, дэпутаты і сьпецыялісты мясцовых органаў улады. На канферэнцыі будуць узьнятыя наступныя пытаньні: гістарычныя і эканамічныя асаблівасьці разьвіцьця малых гарадоў і мястэчак Беларусі; магдэбургскае права як спрыяльны фактар разьвіцьця гарадоў у сярэднявеччы; прававыя і эканамічныя прычыны заняпаду малых гарадоў і мястэчак Беларусі; рэформа самакіраваньня як шлях да сацыяльна-эканамічнага разьвіцьця малых гарадоў і мястэчак; заканадаўчыя аспекты і перспектывы працэсу рэфармаваньня мясцовых органаў улады ў Беларусі ды інш.

Вітаўт **РУДНІК.**

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ЗЯНОН ПАЗЬНЯК НЯ ВЫЛУЧАНЫ СОЙМАМ ПАРТЫІ БНФ КАНДЫДАТАМ У ДЭПУТАТЫ ВС РБ

14 кастрычніка ў Менску прайшоў Сойм Партыі БНФ, які разгледзеў пытаньне аб вылучэньні кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савету Рэспублікі Беларусь.

Народны Фронт ідзе на выбары пад двума лозунгамі: "Галасуем за Беларусь" і "Свабодная Беларусь - гэта Беларусь без прэзідэнта". Вылучаны кандыдаты па 65 выбарчых акругах з 141. Па большасьці з гэтых акругаў узгоднены пазіцыі з іншымі дэмакратычнымі партыямі, каб не дапусьціць распыленьня сілаў.

Разам з тым па шмат якіх акругах не ўдалося пазьбегнуць сутыкненьня дэмакратычных кандыдатаў. Найбольшыя рознагалосьсі ў дэмакратычны альянс уносіць Партыя Народнай Згоды, якую ўзначальвае прадстаўнік службы кантролю прэзідэнта спадар Сечка. Гэтая партыя выставіла кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савету ледзь не палову свайго наяўнага складу і заняла 41 акругу.

Старшыня Партыі БНФ Зянон Пазьняк папрасіў Сойм не вылучаць яго кандыдатуру ні па адной з акруг. Тым ня менш, гэта не азначае, што Пазьняк канчаткова вырашыў ня ўдзельнічаць у выбарах.

Справа ў тым, што ў чатырох акругах Беларусі ідзе збор подпісаў за вылучэньне кандыдатам у дэпутаты ВС рэспублікі лідара БНФ З.Пазьняка, і, магчыма, ён дасьць згоду на вылучэньне па адной з гэтых акруг.

Вацлаў СЯРПІНСКІ.

ЗАЯВА СОЙМУ БНФ «АДРАДЖЭНЬНЕ»

У краіне працягваюцца грубыя парушэньні з боку выканаўчай улады існуючых сёньня законаў. Паставіўшы пад жорсткі кантроль дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі, прэзідэнцкія структуры павялічваюць наступ на незалежныя выданьні - адзіныя крыніцы аб'ектыўнай інфармацыі. На гэты раз гвалту падвергліся газеты «Народная воля», «Белорусская деловая газета» і «Имя», якіх пазбавілі магчымасьці друкаваць свае выданьні. Парушана адно з найважнейшых правоў чалавека - права атрымліваць аб'ектыўную інфармацыю. Гэтая антызаконная акцыя яшчэ раз падкрэсьліла аўтарытарны характар рэжыму, існуючага сёньня ў нашай краіне.

Сойм Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» рашуча пратэстуе супраць парушэньня выканаўчымі ўладамі Закона аб друку і патрабуе спыненьня палітыкі ўсёдазволенасьці і гвалту. Выказваем сваю салідарнасьць з намаганьнямі сумленных журналістаў ва ўмовах аўтарытарызму данесьці да грамадства рознабаковую праўдзівую інфармацыю.

14 кастрычніка 1995 г., Менск.

НЕЗАЛЕЖНЫЯ ГАЗЕТЫ ДРУКУЮЦЦА ЗА МЯЖОЙ

Як ужо паведамлялася, на мінулым тыдні друкарні «Беларускі Дом друку» і «Сож» адмовілі ў паліграфічных паслугах газетам «Народная воля», «Белорусская деловая газета» і «Имя».

Тым ня менш, чарговы нумар «Белорусской деловой газеты» выйшаў па графіку 16 кастрычніка. Ён быў надрукаваны ў Віленскай друкарні «Летувос Рытас». Чакаецца, што без зрываў будзе выходзіць і штотыднёвік «Имя». Пакуль пэўныя цяжкасьці з паліграфічнай базай мае «Народная воля», але рэдакцыя разьлічвае вырашыць праблему на працягу тыдня.

СІМ

ЦЭНЗАРСКІЯ НАЖНІЦЫ

Як вядома, нядаўна прыпынена выданьне трох газет, якія вельмі ж надакучвалі ўладам: «Имя», «Белорусская деловая газета» і «Народная воля».

Лукашэнка ў час прэзідэнцкай кампаніі добра зьведаў па сабе, што такое інфармацыйная аблога і аднабаковая падача інфармацыі. Аднак неўзабаве ён зразумеў, якая гэта выніковая зброя ў палітычных гульнях і сам «узброіўся да зубоў». А напачатку сёй-той з журналістаў нават паверыў абяцанкам прэзідэнта, які на сваёй першай прэс-канферэнцыі паведаміў, што яны з гэтай хвіліны могуць адчуваць сябе свабоднымі. Дзіўна было ўжо тое, што прадстаўнікоў mass media абвяшчаў незалежнымі «добры дзядзька», а не Закон. Але ў нас тады на гэта ніхто не зьвярнуў увагу.

Засвоіўшы, што хто мацнейшы, той і мае рацыю, Лукашэнка пачаў дыктаваць mass media ўласныя правілы гульні, на кожным кроку ўціскаючы журналістаў. Факты агульнавядомыя. Апроч канкрэтных акцый з яго боку перыядычна чуюцца пагрозы накшталт таго, што ўлады будуць актыўна ўмешвацца ў дзейнасьць mass media, а МУС і КДБ - надалей пільна сачыць за сітуацыяй у сферы журналістыкі. Ну чым не які-небудзь Андропаў! Прэзідэнт мог проста ў тэлестудыі ўчыніць допыт запрошаным журналістам, высьвятляючы, хто з іх і як ставіцца да яго. Адказы, зразумела, чуліся выключна станоўчыя. Карацей, яму ўдаецца прымусіць сьпяваць дыфірамбы большасьць журналістаў. Але гэтага Лукашэнку ўжо замала, яму абавязкова хочацца, каб паслухмянымі сталі ўсе пагалоўна. Яму патрэбна, як таму Хрушчову, надзейныя «прыводныя рамяні» сваёй, поўнай выкрутасаў, палітыкі. А сапраўды, сваёй эксцэнтрычнасьцю і канфрантаваньнем з Захадам Лукашэнка вельмі падобны да Мікіты Сяргеевіча, які ня толькі журналістам указваў што пісаць, але таксама пісьменьнікам і мастакам. Затое Рыгоравіч ужо даў указаньне гісторыкам...

Паўтары месяцы таму ў сваім опусе, адрасаваным рэдактарам газет, прэзідэнт іх папярэдзіў, што іхняя песенька ўжо прапяяна, калі яны толькі будуць зьмяшчаць «неаб'ектыўную» інфармацыю, г.зн. не такую, якую хочацца яму. Дзіўны на роздум месяц, Лукашэнка з тэлеэкрана нядаўна паведаміў, што «лимит времени исчерпан» - для журналістаў, якім «и вовсе может быть не следовало писать», паколькі ім усяго па 22,24,25 гадоў... Цікава, у якім законе адзначана з якога ўзросту журналісты могуць друкавацца? Я пра такі ня ведаю. Значыцца, Аляксандру Рыгоравічу проста не падабаецца тое, што яны небагата маюць гадоў. Але ж ён сам сярод кандыдатаў на прэзідэнта быў самым маладзейшым і нічога - сяк-так, але спраўляецца з абавязкамі.

Пару гадоў таму мне давялося гутарыць з адным польскім журналістам. Калі ён пачуў, што ў нас усё яшчэ існуе цэнзура (цэнзары паранейшаму ходзяць на працу, толькі кантора іхняя крыху інакш называецца), дык не раздумваючы назваў гэта газетнай сенсацыяй. Нас жа асабліва не зьдзівіла, што няма СССР, Беларусь як быццам незалежная, закон не дапускае цэнзуры ў mass media, а яна як існавала, так і існуе дагэтуль, толькі паслабўшы свае «абцугі». Вось толькі цяпер за цэнзарскія нажніцы ўзяўся ўжо сам прэзідэнт. Хіба няма яму больш да чаго прыкласьці рукі?

Сяргей МАКСІМОВІЧ.

ЕВАНГЕЛЬЛЕ АД ЗАМЯТАЛІНА

Дэмакратычныя сілы Беларусі чакалі-гадалі, што прыдумае прэзідэнт і яго атачэньне перад паўторнымі выбарамі, каб зноў перашкодзіць непажаданым для цяперашняга рэжыму кандыдатам у дэпутаты прайсьці ў Вярхоўны і мясцовыя Саветы.

І дачакаліся.

Пазбавіць грамадзян уплыву вольнадумнай прэсы - так можна ахарактарызаваць патрабаваньні галоўнага ўпраўленьня грамадзка-палітычнай інфармацыі Адміністрацыі прэзідэнта, выкладзеныя ва ўрадавай тэлеграме, накіраванай на адрас старшынь аблвыканкамаў.

Небезьвядомы таварыш Замяталін узяў прыклад са свайго патрона, які бярэ ва ўласныя рукі ўсё большую ношу, імкнецца быць затычкай у кожнай дзірцы. Цяпер задумана, каб усе дагаворы дзяржаўных друкарняў з недзяржаўнымі выданьнямі павінны заключацца пасьля ўзгадненьня з галоўным цэнзарам Беларусі - таварышам Замяталіным. Ён і толькі ён будзе вырашаць, што чытаць беларускаму грамадзяніну, а што не. Вынікі прадбачыць няцяжка.

Найбольш уважлівы чытач прыгадае словы прэзідэнта, якія публічна лепсь сказаў: "З цяперашняга дня даю журналістам свабоду". Можна спаслацца на дэмакратычную Канстытуцыю Беларусі. Закон аб друку, які прадугледжвае спрэчныя пытаньні вырашаць толькі праз суд. Словы застаюцца словамі, а справы навідавоку.

Праўда, суцяшае тое, што ношка, узятая таварышам Замяталіным на свае кволыя плечы, можа прывесьці да таго, што цэнзар надарвецца. Закон фізікі: чым больш уціск, тым большае і супрацьдзеяньне.

Ул.ПРАЎДЗІН.

ПЕРАДВЫБАРЧЫ БЛОК «САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТЫЧНЫ САЮЗ» ЗАЦЬВЕРДЗІЎ СЬПІС КАНДЫДАТАЎ У ДЭПУТАТЫ

16 кастрычніка адбылася прэс-канферэнцыя Сацыял-дэмакратычнага Саюзу (СДС), на якой былі паведамлены вынікі вылучэньня кандыдатаў на другі тур парламанцкіх выбараў ад СДС. Ад Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады (БСДГ) вылучана 30 кандыдатаў, ад Партыі Народнай Згоды (ПНЗ) - 41 кандыдат, ад партыі Агульнабеларускага адзінства і згоды - 12. Усяго ад СДС вылучаецца 83 кандыдаты.

Лідар партыі Агульнабеларускага адзінства і згоды Дзьмітры Булахаў паведаміў, што сваю кандыдатуру на выбары ён не выстаўляе, матывуючы гэты крок тым, што «ў жахлівых умовах, калі адна галіна ўлады зьядае другую, калі метадычна і мэтанакіравана зьнішчаецца парасткі парламанцкай дэмакратыі, я лічу, што дэмакратыя ў Беларусі першасная, а кандыдатура Булахава - другасная. Палітычны капітал Булахава трэба выкарыстаць для таго, каб правесьці ў новы парламант максімальную колькасьць прадстаўнікоў СДС». Каментуючы лёс СДС пасьля парламанцкіх выбараў, спадар Булахаў паведаміў, што блок створаны на час выбараў, а пасьля - страчвае юрыдычную сілу. Спадар Булахаў адхіліў магчымасьць зьліцьця партый у адну, спаслаўшыся на тое, што аб'яднаньне партый - доўгатэрміновы працэс, і фарсіраваць яго ня варта.

Лідар БСДГ Мікола Статкевіч паведаміў, што ад СДС вылучана кандыдатура экс-лідара БСДГ Алега Трусава. На пытаньне, ці вядуцца кансультацыі з іншымі дэмакратычна настроенымі партыямі з прычыны вылучэньня кандыдатаў, спадар Статкевіч адказаў станоўча.

На думку спадара Булахава, да абраньня новага складу Вярхоўнага Савету павінен працаваць стары. З гэтым пагадзіўся спадар Статкевіч. Лідар ПНЗ Леанід Сечка, які падпісаў зварот васьмі новаабраных дэпутатаў (дзе было патрабаваньне перадаць паўнамоцтвы новаму парламанту), паведаміў, што ён лічыць, што «нягледзячы на рашэньне Канстытуцыйнага суда, які прызнаў правамоцнасьць рашэньняў парламанту, толькі пры ўзаемадзеяньні дэпутатаў двух парламантаў можна знайсьці паразуменьне». Аднак, меркаваньне спадара Сечкі зьяўляецца прыватным і не адлюстроўвае меркаваньня большасьці ПНЗ. Тым ня менш, спадар Сечка заявіў, што ён не намераны спыняць выступленьні з ініцыятывамі і ў хуткім часе павінен зьявіцца зварот да новаабраных дэпутатаў з просьбай сабрацца і выказаць сваю думку з нагоды зьніжэньня планкі яўкі выбаршчыкаў з 50 да 25 працэнтаў.

Інфармацыю аб тым, што ПНС плануе выступіць з ініцыятывай пераносу даты парламанцкіх выбараў на Беларусі, спадар Сечка пракаментаваў: «Няхай гэтая інфармацыя застанецца на сумленьні тых, хто яе распаўсюдзіў».

ДЗЬМІТРЫ БУЛАХАЎ ЛІЧЫЦЬ, ШТО ПЛЕНАРНАЕ ПАСЕДЖАНЬНЕ ПАРЛАМАНТУ ЗЬБІРАЦЬ НЯМА ПАТРЭБЫ

Каментуючы сітуацыю з легітымнасьцю парламанту, Старшыня парламанцкай камісіі па заканадаўству Дзьмітры Булахаў заявіў: «Рашэньне Канстытуцыйнага суда, які прызнае правамоцнасьць прынятых парламантам рашэньняў, канчатковае і абскарджаньню не падлягае. Прэзідэнт можа выказваць розныя думкі, але гэтыя думкі маюць значэньне ня большае, чым думкі шэраговага грамадзяніна. Ёсьць законы, ёсьць Канстытуцыя і перад імі ўсе роўныя, у тым ліку і прэзідэнт».

Адказваючы на пытаньне, ці зьбярэцца парламант на чарговае пленарнае паседжаньне, спадар Булахаў адказаў: «Сесія наўрад ці будзе скліканая, таму што ў якасьці ўмовы скліканьня дэпутатаў мы выставілі цалкам абгрунтаванае патрабаваньне да выканаўчай улады: зрабіць справаздачу аб бюджэце. Да таго часу, пакуль не прадстаўлены ў ВС законапраекты, няма сэнсу зьбірацца. Тым больш, што ўсе законапраекты, якія датычаць эканомікі, прэзідэнт адклікаў».

СІМ

АМЕРЫКАНСКІЯ БЕЛАРУСЫ РЫХТУЮЦЬ АКЦЫЮ ПРАТЭСТУ

13 кастрычніка Кааліцыя ў абарону дэмакратыі і правоў чалавека ў Беларусі, штаб-кватэра якой знаходзіцца ў Нью-Джэрсі (ЗША), распаўсюдзіла зварот да прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў Амерыцы. У ім зьмешчаны заклік да правядзеньня дэманстрацыі пратэсту ля будынка ААН у Нью-Ерку 22 кастрычніка, калі плануецца выступленьне А.Лукашэнкі на юбілейнай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН.

У звароце гаворыцца: «15 месяцаў прэзідэнцтва Лукашэнкі - гэта час рэакцыі прарасейска-камуністычных і імперскіх сілаў на Беларусі, папіраньне прынцыпаў дэмакратыі і правоў чалавека. Зьбітыя фізічна парламентарыі, забароненыя Свабодныя прафсаюзы, зачыняюцца незалежныя выдавецтвы, зьліквідаваная беларуская нацыянальная сімволіка».

Кааліцыя заклікае выкарыстаць прыезд А.Лукашэнкі ў Нью-Йорк, каб устаць на абарону правоў чалавека і праявіць салідарнасьць з дэмакратамі і патрыётамі Беларусі.

СІМ

З ХВОРАЙ ГАЛАВЫ НА ЗДАРОВУЮ

У сродках масавай інфармацыі зьявіліся паведамленьні аб тым, што на паседжаньні Прэзідыуму Вярхоўнага Савету Беларусі была зроблена заява першага намесьніка Генеральнага пракурора Уладзіміра Кандрацьева адносна дэпутатаў цяперашняга парламанту. «Хутка Вас усіх пасадзяць», - заявіў спадар Кандрацьеў. Падобнае выказваньне да дэпутатаў дэмакратычнай Апазіцыі не зьявілася нечаканасьцю. Відавочны спробы ўладаў зваліць на лідараў БНФ ды іншых апазіцыйных партый віну за правалы ў эканоміцы, абвінаваціць Народны Фронт у дэстабілізацыі сітуацыі і іншым, да чаго БНФ не мае ніякіх адносінаў. Сапраўдная прычына роста напругі - адсутнасьць рынкавых рэформ ды імкненьне ўладаў навязаць дыктатарскія парадкі.

Выклікаюць шкадаваньне і выказваньні прэзідэнта Лукашэнкі пра гатоўнасьць выкарыстаць сілу. Як вядома, сёлета ў красавіку група дэпутатаў БНФ была зьбіта проста ў зале Парламанту. Нядаўна, адзін з дэпутатаў апазіцыі быў незаконна затрыманы і некалькі дзён правёў пад арыштам. Мы патрабуем ад прэзідэнта спыніць практыку беспадстаўных абвінавачаньняў, пагрозі прамога сілавога ціску ў адносінах да сваіх палітычных апанентаў, якая не спрыяе фармаваньню грамадзкай супольнасьці, усталяваньню дэмакратыі, палітычнай стабільнасьці.

Сяргей НАВУМЧЫК,
каардынатар парламанцкай апазіцыі, прэс-сакратар БНФ.

ГРАМАДЗТВА

АДНОЙЧЫ СХЛУСІЎШАМУ...

Час сьцірае з памяці шмат чаго, але перадвыбарчыя абяцаньні Лукашэнкі забыць цяжка:

- Я запушчу заводы да Новага года!
- Я аднаўлю на працы ўсіх звольненых!
- Я вярну насельніцтву прапаўшыя ў выніку інфляцыі ашчаджэньні тэлевізарамі і халадзільнікамі!
- Я рэалізую ўсю сабраўшуюся на складах і заводах прадукцыю!
- Я пакончу са злачыннасьцю!
- Я пасаджу яго на другі дзень! (пра Кебіча)
- Я ліквідую карупцыю і разьбяруся з катэджамі!

Хто што хацеў, тое і атрымаў: «Козе - баян, попу - гармонь, иконе - папуасу», - сьпяваў незабыўны Уладзімір Высоцкі.

Так і засталіся ў цемры пікантныя гісторыі Лукашэнкі. Ці лазіў ён у сумкі сцюардэсы ды іншых дэпутатаў, якія ляцелі з ім адным самалётам з Пекіна? Што гэта быў за «палітычны замах», калі цэліліся ў галаву кандыдата, а трапілі ў выхлапную трубу «Мерсэдэса»? Хто ж усё-такі заплаціў за грузавік каляровых партрэтаў кандыдата «ад зямлі», надрукаваных у Германіі і затрыманых на мяжы?

Больш нахабных падманаў народу, чым абяцаньні Лукашэнкі, за ўсю гісторыю Беларусі яшчэ не было. Але зьдзіўляе і тое, што частка народу сама хацела быць падманутай. Хлусьня стала як наркотык, без якога дэфармаваная савецкім часам псіхіка і логіка людзей стала і нормай і бядой нашай. Яна стала не толькі трамплінам для прэзідэнта, але і спосабам бесканфліктнага суіснаваньня з уладамі сродкаў масавай інфармацыі на Беларусі.

У ліпені г.г. па тэлеканалу «Астанкіна» паказалі дакументальны фільм, у якім бедны селянін з вёскі ці то Хрэнаўкі, ці Маліпаўкі цягаў за заднія ногі парасятаў ды імкнуўся перавезьці іх для продажу ў Расею. А мытня ўсяляк замінала яму. Героем наступнага сюжэту стаў вайсковы лятун з авіяпалка, разьмешчанага ў раёне горада Баранавічы. Ён марыць лятаць, але атрымлівае вельмі нізкую зарплату і падпрацоўвае рамізьніцтвам.

Аўтараў фільма не цікавіць пытаньні пра тое, чаму сьвінні, выкармленыя танным хлебам, павінны ехаць у Расею? За чый кошт лятае лятун? І ці патрэбны Беларусі стратэгічныя бамбавальнікі, якія спальваюць у яе небе тысячы тонаў каштоўнага паліва?

Ненавязьлівыя кінадакументалісты падвялі гледача да думкі, што замінаюць усяму межы. Вось калі іх прыбраць, то адразу ж зажывем іначай, лепей - летуны будуць лятаць, а сьвінні паедуць у Расею. Збудуцца мары простых грамадзян! А вінаватыя ў тым, што зараз робіцца - ЯНЫ - тыя, што развалілі (трэба меркаваць - дэмакраты, якіх пры ўладзе ў краінах СНД ніколі не было). Фільм, канешне, фальшыўка, але - якасная. Пастаўлены ён расейскімі дакументалістамі больш прафесійна, чым гэта зрабіў Азаронак у подлым опусе пра сваю нянавісьць.

З прыходам першага прэзідэнта ў такім ключы працуюць усе дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі. Што да сёньняшняй улады, то яны малайцы, хочуць, «каб народ жыў лепей», і зусім ня важна, што ад іх імкненьняў гэтаму народу толькі горш. Для Лукашэнкі перадвыбарчая кампанія, здаецца, так і ня скончылася - бясплодным абяцаньням няма канца, а жыцьцё пастаянна пагаршаецца.

Эканамічная сітуацыя ў рэспубліцы дынамічна мяняецца ў бок калапсу. Заводы спыняюцца, многія калектывы адпраўлены ў доўгатэрміновы адпачынак без вызначанай даты выхаду на работу. Вядомае сатырычнае выслоўе: «Ратунак тапельцаў - справа рук саміх тапельцаў», - стала асноўным лозунгам для многіх і многіх людзей.

Самым «выдатным» дасягненьнем Лукашэнкі за перыяд яго прэзідэнцтва зьявілася ўтварэньне адзінай мытнай зоны з Расеяй, што яшчэ больш пагоршыла эканамічнае становішча Беларусі і простых грамадзян. Прыкрываючыся дэмагогіяй пра дружбу народаў і інтэграцыю, прэзідэнт падпісаў шэраг пагадненьняў пра бяспошлінны транзіт грузаў праз Беларусь усімі відамі транспарту: чыгункай, аўтамагістралямі, авіяцыяй і трубапровадамі. Без усялякіх выплат на тэрыторыі рэспублікі разьмешчаны ракетныя ўстаноўкі з ядзернымі боегалоўкамі і больш чым 30-тысячнае расейскае войска.

Паслугі для Расеі, якія аказвае Беларусь, расейскімі эканамістамі яшчэ некалькі гадоў таму ацэньваліся ў 6 млрд. долараў штогод. З другога боку - нафта, газ і іншыя тавары, якімі Расея гандлюе з Захадам, належаць ня нейкаму эфемернаму расейскаму народу, а канкрэтным людзям - гаспадарам фірмаў і акцыянерных таварыстваў, якія вядуць гандаль. Няплата пошлінаў за карыстаньне тэрыторыяй і паветранай прасторай Беларусі прыносіць ім сотні мільёнаў долараў прыбытку, а павінны былі гэтыя грошы папоўніць бюджэт і казну Беларусі. Дадатковыя сродкі маглі быць скарыстаны на будаўніцтва жыльля, павышэньне пенсій, набыцьцё сучасных тэхналогій, лекаў і г.д. Але так хочацца ў агульную зону, што нават і шасьці мільярдаў долараў на «дружбу народаў» не шкада. Ня ўласнае ж. Але жывем мы зараз не ў такім сьвеце, каб бескарысьліва рабіліся такія падарункі.

Не магу даказаць дакументальна (гэта задача сьпецслужбаў дзяржавы), але правамоцна меркаваць, што значная доля звышпрыбыткаў за нявыплату пошлін магла легчы на нумарныя рахункі ў швайцарскім ці іншым надзейным банку. У сусьветнай практыцы падпісаньне такіх дамоваў звычайна шчодра аплочваецца.

Лукашэнка абяцаў народу, што адзіная мытная зона дазволіць нам набываць газ і нафту па ўнутрырасейскіх цэнах. З моманту падпісаньня вядомых дамоў цэны на энерганосьбіты няўхільна паўзуць уверх, хай гэта бензін, мазута ці нафта. Газ у Расеі 35 долараў за 1000 кубаметраў, а наш саўгас «Ждановіцкі цяплічны камбінат» выплачвае каля 80 долараў, па такой жа цане разьлічваецца і Міністэрства энергетыкі. Такі ж малюнак і з нафтай. Атрымліваецца, што нас проста падманулі, як таго мядзьведзя з казкі пра вяршкі і карэньні.

На дыванове бомбакіданьне ў Чачні патрэбны вялікія грошы, і цягнуць Расея будзе з Беларусі і Украіны. Але ўдвая зручна атрымліваць грошы, калі межы як бы і ёсьць, але як бы і няма. Дзяржава Беларусь як бы існуе, але пошліну плаціць няма каму. Тэрыторыя Беларусі як бы ёсьць, але законы на ёй як бы расейскія, і расейскія кіраўнікі на чужой тэрыторыі як бы па гэтых законах і не адказваюць. Што гэта - дзяржава ці прадстаўленьне «вялікага ілюзіяніста»? Не, гэта - дружба народаў у інтэрпрэтацыі Лукашэнкі, за якую так дружна галасавалі падманутыя пеньсіянеры і калгасьнікі. У кожнага грамадзяніна Беларусі - ад немаўляці да старога - вывернулі кішэню за гэтую «дружбу» і інтэграцыю ад 400 да 600 долараў у год. Ня цяжка падлічыць, што кожная сям'я з чатырох чалавек страціла каля 2000 долараў у год. У каго ў кішэнях аселі гэтыя грошы і хто іх падзяліў, адкажа гісторыя. Сёньня раскапаць усё гэта і дабрацца да праўды практычна немагчыма. Таямніца гэтая за сямю пячаткамі. Магутнасьць газавых і нафтавых кланаў, а таксама ўдзел КДБ у паліўных справах дастаткова вядомая.

У прынцыпе для эканомікі дзяржавы ня так важна, атрымаў Лукашэнка сваю долю, ці прадаў нас за ідэю.

Стварэньне адзінай мытнай зоны нічога агульнага з дружбай народаў ня мае, а прадыктавана барацьбой Расеі за рынкі збыту сваёй прадукцыі і атрыманьнем бясплатнага калідору ў Эўропу.

На шкоду інтарэсам грамадзян Беларусі наша мытня ўвяла расейскія пошліны на тавары з-за мяжы, якія Беларусь не прадукуе. У выніку цэны на заходнія аўтамабілі падняліся ў два разы. Падымуцца цэны і на алей, на цукар, хлеб. І пры гэтым нашыя больш танныя прадукты харчаваньня беспераешкодна пацягнуць на Усход. Напэўна, зьехалі туды і сьвінні з вёскі Хрэнаўка-Маліпаўка.

Аднак і ў Расеі цэны стала растуць і праз год-два падымуцца да сусьветных. Акрамя таго, у бліжэйшыя два-тры гады Расея зможа здабываць нафты роўна столькі, колькі ёй будзе неабходна для ўласных патрэбаў. Экспарт яе значна скароціцца. Расейскія запасы нафты вычарпаны. У гэтых умовах вельмі актуальным становіцца пытаньне стварэньня інфраструктуры па дастаўцы нафты з іншых крыніц. Праект Балта-Чарнаморскага нафтавага калектару выкананы. Што замінае яго рэалізацыі? Прычын тут некалькі, але асноўных - дзьве. Першая - палітычная. Гэта сьляпая безаглядная цяга і арыентацыя на Усход любой цаной. Другая - эканамічная. І галоўным тармазам тут зьяўляецца расейскі «Газпрам». Для яго ясна: чым больш будзе ў Беларусі нафты, тым менш ёй трэба газу.

Сёньня ў сувязі з падзеньнем здабычы нафты ў Расеі нафтаперапрацоўчы комплекс Беларусі больш 70% часу прастойвае, бо на электрастанцыях няма мазуты. Утвораны паліўны вакуум актыўна запаўняецца расейскім газам, якога пакуль яшчэ дастаткова. Збыт газу для Расеі таксама праблема. Энергетыка Польшчы і Германіі працуе на ўласным вуглі, Францыі - на ядзерным паліве. Беларусь для Расеі, як рынак паліва, унікальная. Ніякай канкурэнцыі, абсалютная манаполія. Больш таго, ужо на перспектыву плануецца будаўніцтва Зэльвенскай ГРЭС, дзе асноўным і рэзервовым палівам будзе расейскі газ.

Беларускі ўрад больш заклапочаны пытаньнямі збыту расейскага газу, чым уласнай эканомікай і вырашэньнем праблемы дастаўкі нафты ў Наваполацак і Мазыр. Калі гэтая палітыка будзе працягвацца і далей, то нафтаперапрацоўчыя заводы рэспублікі хутка стануць іржавымі металічнымі помнікамі на магіле эканомікі Беларусі.

Сабекошт электрычнай і цеплавой энергіі, выпрацаванай на газе на 20-30% вышэй, чым на мазуце. Цана адпушчальнай энергіі на вытворчасьць у нас параўнальна з краінамі Скандынавіі і Прыбалтыкі вышэй амаль у два разы. І гэта адна з прычын, па якіх спыняецца вытворчасьць. Атрымліваецца, што грамадзяне рэспублікі павінны з уласнай кішэні аплочваць «прыхоти» зашораных палітыкаў. У прыведзеных прыкладах сутнасьць прэзідэнцкай дэмагогіі пра «дружбу народаў».

Я ня буду кранаць тэму ўнутраных эканамічных рэформаў, таму што яны адсутнічаюць, а ёсьць толькі жаданьне зноў адрадзіць дырэктыўную цэнтралізаваную эканоміку і дакладна лічыць колькасьць невыседжаных курантаў на душу насельніцтва. Разьеўшыся, дзяржапарат і сьпецслужбы актыўна ўмацоўваюць свае структуры, абадраўшы падаткамі ўсіх, хто яшчэ штосьці прадукуе. Каб пазбавіцца ад гэтай напасьці і чумы, неабходна зьмена кіраўніцтва Беларусі і ўмацаваньне Вярхоўнага Савету людзьмі, для якіх незалежнасьць, суверэнітэт, інтарэсы рэспублікі, а значыць і яе народу, зьяўляюцца вышэйшымі, сьвятымі і непахіснымі каштоўнасьцямі. «Цыганскі» погляд на Бацькаўшчыну павінен сысьці ў нябыт. Правіцель, што пагарджае духоўнымі каштоўнасьцямі народу, прынясе яму толькі гора і галечу. Я - за дружбу народаў і дружбу суседзяў, але пры наяўнасьці плота паміж дварамі. І мяжу гэтую павінны паважаць абодва бакі. Інакш рана ці позна дружба абернецца скандалам. Так што слупы памежныя прэзідэнт дарэмна выкопваў.

З моманту прыходу да ўлады Лукашэнка рэальна выканаў усё, што хацеў. Але зусім ня тое, што абяцаў. Эканамічна і палітычна падведзена база пад ліквідацыю незалежнасьці Беларусі.

Абяцаная свабода слова абярнулася зьменай практычна ўсіх галоўных рэдактараў газет, кіраўніцтва Дзяржтэлерадыё і нават вядучых некаторых праграм на тэлебачаньні. Байкі пра тое, што прэзідэнту нехта замінае, завязьлі ў зубах. Згадваецца народны досьціп пра тое, што замінае кепскаму танцору. Паўгады няма парламанту, апазіцыі заткнулі рот. У рэспубліцы ўсталяваўся рэжым бяспраўя і валюнтарызму. Сродкі масавай інфармацыі безупынна хлусяць, трымаючы народ у ачмурэньні. Указам прэзідэнта забаронены Свабодныя прафсаюзы. Аналагічныя рэжымы і дыктатуры былі ў Лацінскай Амерыцы ў 60-я гады.

Пад час падрыхтоўкі да рэферэндуму і выбараў бруд і хлусьня ў бок апазіцыі вывяргаліся ў вышэйшай ступені цынічна, нахабна, па-хамску, топчучы законы і Канстытуцыю. У рэспубліцы ўсталяваўся палітычны тэрор, грамадзяне сталі пераследавацца ўладамі за свае палітычныя перакананьні. Урад Лукашэнкі сьпецыяльна заказваў хлусьлівыя фільмы і праграмы для дыскрэдытацыі і прыніжэньня апанентаў і ўласнага ўсхваленьня. Крытыка ўсталяванага рэжыму на радыё і тэлебачаньні ліквідавана поўнасьцю. Фактычна нелегальнае становішча апазіцыі ўжо ёсьць, засталося аб'явіць яго дэ-юрэ аднаму з бакоў.

Разумеючы ўсю небясьпеку такой сітуацыі, прэзідэнт заняўся ўласнай аховай. Цэлыя палкі са складу арміі былі пераведзены ва ўнутраныя войскі, а непасрэдная ахова прэзідэнта перавысіла ўсякія разумныя межы. І ўся гэтая раць сытых бязьдзельнікаў сядзіць на шыі беднага народу. Лукашэнка стаў самым падахоўным прэзідэнтам у сьвеце. Што ж прымушае яго ўтрымліваць такую магутную ахову? Страх за зробленае. Бо калісьці трэба будзе за ўсё адказваць і разьлічыцца. Значыць ведае, што творыць!

Прэзідэнт Лукашэнка аднойчы заявіў: «Дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі павінны праводзіць тую ж палітыку, што і прэзідэнт, урад, і павінны выконваць указаньні ўладаў, таму што атрымоўваюць дзяржаўную датацыю». Аднак прэзідэнту варта было б зразумець, што дзяржаўная падтрымка сродкаў масавай інфармацыі складваецца з таго, што выкладвае падаткаплацельшчык, а не з асабістай кішэні прэзідэнта ці прэм'ера. Таму я, як падаткаплацельшчык, хачу, каб і мая думка гучала на тэлебачаньні і радыё, друкавалася ў дзяржаўных газетах і часопісах. Але сёньня я, як грамадзянін Беларусі, гэтага права пазбаўлены. Вось чаму я не магу пагадзіцца з існаваньнем гэтага антынароднага рэжыму. Яго месца на гістарычным сьметніку, а не ў цэнтры Эўропы на мяжы XXI стагоддзя.

Усё болей становіцца людзей, для якіх ужо не патрэбен хлопчык, які скажа, што кароль голы. Міжнародныя назіральнікі за выбарамі і рэферэндумам на Беларусі адзначылі іх недэмакратычны характар. Фарс, які адбыўся нельга назваць свабодным волевыяўленьнем народу, больш таго, яго немагчыма прызнаць сапраўдным, таму што правядзеньне майскага мерапрыемства суправаджалася цэлым шэрагам парушэньняў Канстытуцыі і правоў чалавека. Хацелася б спадзявацца, што вынікі другога этапу выбараў будуць супрацьлеглыя першаму і вёска Хрэнаўка адчуе сябе часткай незалежнай суверэннай дзяржавы, а хлусьлівым і брудным рэпартажам і фільмам настане канец.

Дзеля справядлівасьці трэба сказаць, што ў перадвыбарчых абяцаньнях ёсьць пункт, якога прэзідэнт трымаецца маніякальна. Аднавіць СССР! Але як? Ілюзорнасьць гэтай думкі відавочная. Сёньня Беларусь і Расея прынцыпова адрозьніваюцца па сваёй сацыяльнай будове. Мы жывём у розных вымярэньнях. Тым ня меней, Лукашэнка прыносіць у ахвяру незалежнасьць Беларусі дзеля новага яднаньня. Сярод палітыкаў на Захадзе зьявілася меркаваньне пра тое, што Беларусь у гэтай новай якасьці не адпавядае статусу незалежнай дзяржавы, і ёсьць сэнс паставіць пытаньне пра прыпыненьне сяброўства Беларусі ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Такога павароту падзеяў сусьветная гісторыя яшчэ ня ведала.

Усялякая крытыка абсурдных намераў, якія ўжо прывялі Беларусь да падзеньня палітычнага аўтарытэту і да эканамічных стратаў дзяржаўнага маштабу, выклікае ў кіраўніцтва рэспублікі неўтаймаваную злосьць і пошук ворага. Будзь гэта расправа з дэпутатамі Вярхоўнага Савету, ці няўгоднымі лідарамі прафсаюзаў і г.д.

Метамарфозы, якія адбываюцца з прэзідэнтам, ня менш дзіўныя. Сьвежая ў памяці заява Лукашэнкі, што ён плача, седзячы за цёмнымі шыбамі «Мерсэдэса», калі бачыць нашае цяжкае жыцьцё. З уласьцівым Аляксандру Рыгоравічу гумарам ён зазначыў: «Жыцьцёвы ўзровень беларускага народу ўпаў ніжэй калена». І як усё гэта зараз сумяшчаць з жандарскім, дыктатарскім абыходжаньнем у адносінах да страйкаўцаў-машыністаў электрацягнікоў метро: «Будут уволены все, и пусть их родственники потом не ходят». Вось так. І сваякі таксама.

Палітычная і эканамічная нестабільнасьць, якая складаецца па Беларусі, зьяўляецца вынікам дзейнасьці прэзідэнта і яго каманды. Спробы абвінаваціць прафсаюзы Польшчы і Амерыкі, ці хаця б Беларускі Народны Фронт у страйках транспартнікаў Беларусі выглядаюць сьмехатворнымі выбрыкамі прыдворных паяцаў, а не сур'ёзным роздумам дзяржаўных радцаў.

Ці ня час прэзідэнту цьвяроза глянуць на сябе і падумаць пра месца, якое будзе адпавядаць яго інтэлекту і здольнасьцям. Увесь сьвет сьмяецца. Беларусь жа ўсё-такі ня Хрэнаўка і не шапіто!

Станіслаў ГУСАК,
намесьнік старшыні Беларускага Народнага Фронту.

СУМЕЖЖА

«НА КАЛЕНЯХ БУДУ МАЛІЦЬ МАСКВУ, КАБ ЗНОЎ НАС ПРЫНЯЛА...»

Пад час перапынку ў міжнароднай канферэнцыі ў польскім горадзе Мелец хтосьці з палякаў паказаў мне вялікі артыкул пра Беларусь у апошнім верасьнёўскім нумары «Газеты выборчай». Проста дзіўна, што на яго да гэтага часу не адрэагавала «замяталінская цэнзура». А пакідаць гэтую публікацыю без увагі нельга. Збоку, кажуць, стан рэчаў відаць лепш. Прапануем увазе чытачоў «Пагоні» некаторыя вытрымкі з артыкула Паўла Смаленскага і Цэзара Галінскага.

Ёсьць дзяржава незалежная і суверэнная, межы якой пільнуюць салдаты суседняй дзяржавы.

Ёсьць прэзідэнт, які выйграў выбары з-за таго, што казаў: «На каленях буду маліць Маскву, каб зноў нас прыняла».

Міліцыянты, якія носяць на шапках Пагоню, а на рукавах бел-чырвона-белыя шэўроны, разганяюць дэманстрантаў, якія пад бел-чырвона-белымі сьцягамі скандуюць, каб Пагоня вярнулася, хоць Пагоня была прагнаная воляй большасьці беларускага народу.

Парламант, які памятае часы СССР, зьбіраецца насуперак волі прэзідэнта і гаворыць пра дэмакратыю, але нічога не пастанаўляе, бо прэзідэнцкія ўказы могуць любую пастанову ператварыць у звыклы ліст паперы.

Ёсьць таксама шкілет новага парламанту, абранага ўжо пры незалежнасьці людзьмі, якія ў той самы дзень выракліся нацыянальных сімвалаў, але ён не зьбіраецца, бо ня мае поўнага складу.

Забароненыя прафсаюзы працуюць, як быццам нічога ня здарылася, а незабароненыя дрыжаць ад страху, што іх забароняць.

Няма цэнзуры, але большасьць газет сама сябе цэнзуруе, бо іначай прэзідэнт заменіць, хоць ня мае права, непакорных рэдактараў. Гэтыя газеты маюць найвялікшыя наклады.

Уласнасьць дзяржавы - зямля, фабрыкі, гатэлі - пераходзяць у рукі адміністрацыі прэзідэнта. Адбываецца цуд нацыяналізацыі нацыяналізаванага.

Можна спаткаць беларуса, часьцей на правінцыі, размаўляючага па-беларуску, які скажа вам, што беларуская мова - дыялект расейскай, а Беларусь - маскоўская правінцыя. Альбо беларускага патрыёта, размаўляючага па-расейску.

Тут мажлівыя такія рэчы, якія ў любым іншым месцы былі б родам з фікцыі.

- Не спрабуй прыкладаць вашыя катэгорыі да нашых рэалій. Мысьлі пачуцьцямі, а не галавой - тады маеш шанцы зразумець Беларусь.

Кожную раніцу прэзідэнт сьнедае з сакратаром Рады бясьпекі, ветэранам Афганістану Віктарам Шэйманам. Дыскутуюць, ці не пагражаюць дзяржаве страйкі, апазіцыя, стан гаспадаркі, нацыянальныя меншасьці.

Пасьля Шэймана да прэзідэнта прыходзіць шэф вертыкалі Леанід Сініцын, эрудыт і аматар Шэксьпіра, адзіны цывільны сярод усіх чыноўнікаў адміністрацыі. Размаўляюць аб прэзідэнцкіх планах. Сініцын выходзіць, і звоніць тэлефон ад міністра ўнутраных справаў генерала Захаранкі: ён апавядае прэзідэнту аб тым, на што мог забыцца Шэйман.

Затым час для Івана Ціцянкова, «завхоза» прэзідэнта. Ходзяць чуткі, што Ціцянкоў прыходзіць выключна паскардзіцца: нейкі кіраўнік супрацьўляецца перадачы вертыкалі дзяржаўных гатэля, рэстарана ці гаража.

Штодзённы, саракахвілінны доступ да прэзідэнта мае Уладзімір Замяталін, шэф прапаганды і ідэалогіі. Для Замяталіна гэтая справа вядомая. Пад час прэзідэнцкай кампаніі ён кіраваў выбарчым штабам Вячаслава Кебіча - адшукаў сьцюардэсу, якая засьведчыла з тэлеэкрана, што пад час пералёту з Пекіна Лукашэнка скраў з яе торбы дзіцячыя рэчы. Замяталін перарабляе на прэзідэнцкія ўказы панславісцкія планы беларускага Славянскага Сабору.

Потым «бацька» выязджае, наведвае, сустракаецца, выслухоўвае, прыслухоўваецца, аглядае гаспадарскім вокам...

Але чаму ўжо некалькі месяцаў Лукашэнка не прымае сваіх прадстаўнікоў на месцах? Бо павінен будзе ім сказаць, што рабіць далей, але гэтага ня ведае і ён сам...

Думаў, што ўбачу канец вольнай Беларусі.

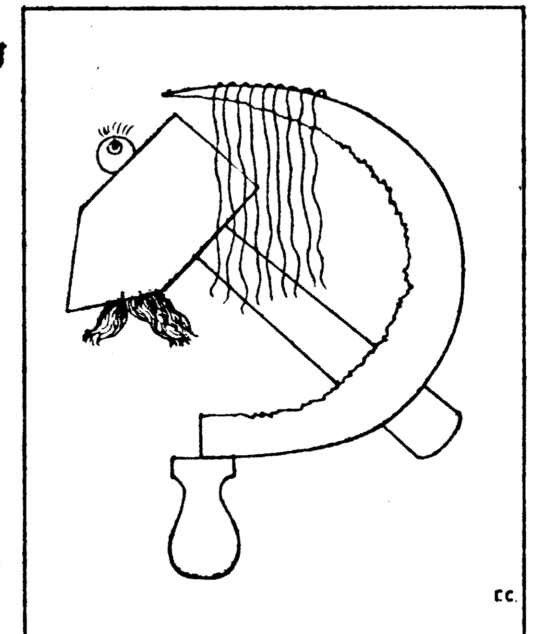
- Не! - даводзіў Шурка, таксіст, які гадзінамі прастойвае ў цэнтры Менску. - Канец будзе тады, калі забяруць маю машыну...

- Канец? - перапытваў Вінцук Вячорка, настаўнік, мовазнаўца, палітолаг, намесьнік старшыні Беларускага Народнага Фронту.

У 1918 годзе, калі Беларусь на некалькі тыдняў здабыла незалежнасьць, а потым прыйшлі Саветы, таксама павінен быў быць канец. У 1939 годзе канец павінен быў надыйсьці для Заходняй Беларусі. Хрушчоў казаў, што мой край лідыруе ў пабудове Савецкай нацыі, бо першы сярод іншых рэспублік выракся сваёй мовы. І што? Канец немагчымы. Мы павінны былі б скласьці рукі, сядзець бязьдзейна ў хаце. Беларусь - гэта субстанцыя вечная.

- Які канец? - пратэставаў Сяргей Антончык, дэпутат Вярхоўнага Савету, дзеяч Свабодных прафсаюзаў. - Канец прыйдзе тады, калі страцім волю, каб існаваць.

- Выклікаў да сябе Лукашэнку Бог і паведаміў, што праз некалькі дзён будзе

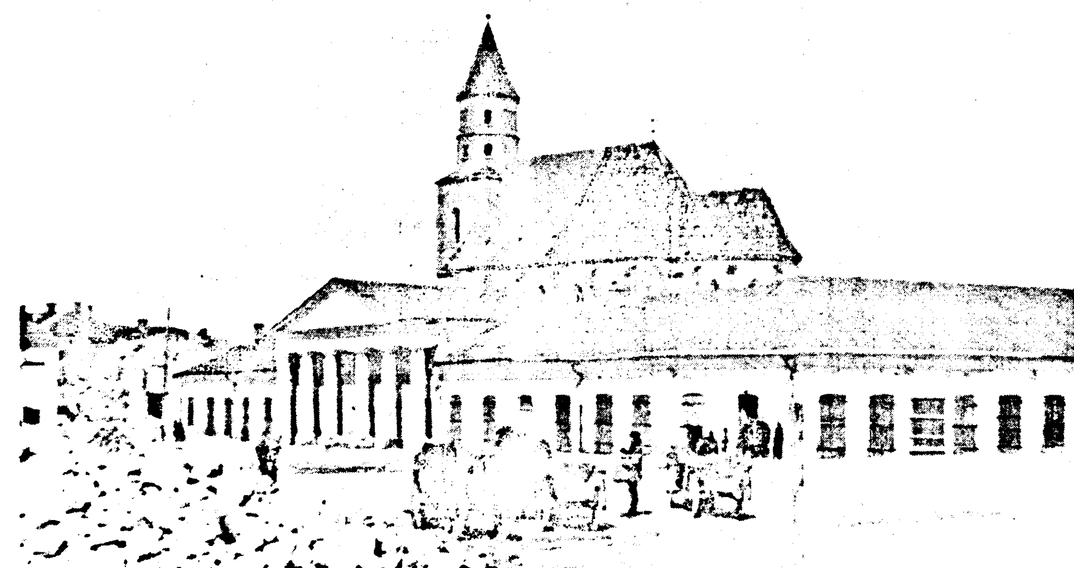
канец сьвету, - сьмяяўся Уладзімір, беларус, які нарадзіўся ў Польшчы, у 8 кіламетрах ад мяжы. - Вярнуўся Лукашэнка ў Менск і выступіў з паведамленнем: маю дзьве прыемныя навіны. Першая: быў у гасьцях у самога Бога, гэта значыць, што зараз я ня толькі прэзідэнт, але і памазаньнік божы. Другое: насуперак таму, што кажуць дэмакраты, я ёсьць першы і апошні прэзідэнт Беларусі.

...Не, яшчэ не канец, бо не чувалася яшчэ, што Бог запрашаў Лукашэнку.

Пераклаў В.РУДНІК.

ГАРАДЗЕНСКАЯ ДАЎНІНА

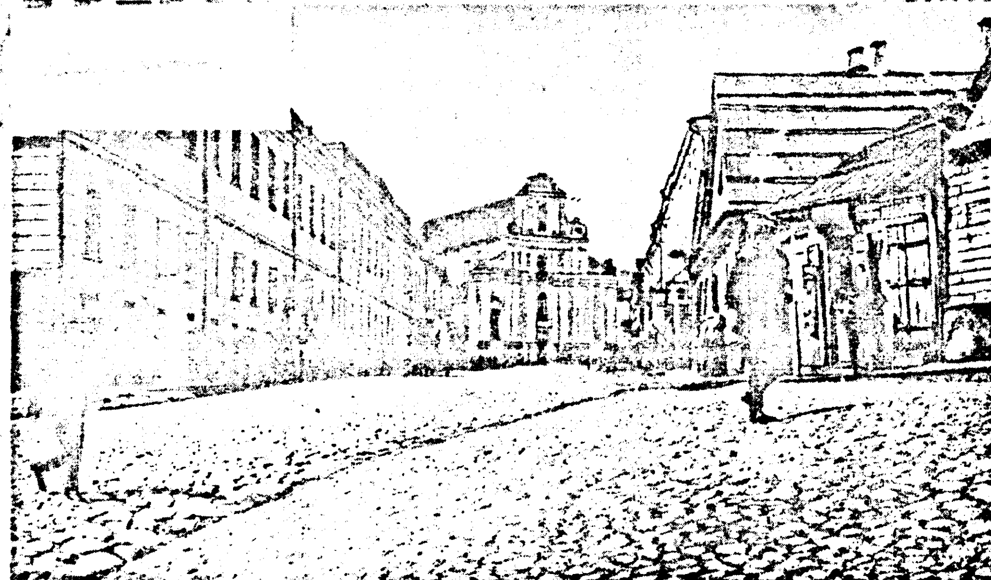
Час няўмольна зьмяняе ўсё вакол нас. З кожным годам наш горад і яго жыхары становяцца іншымі. Мы не заўважаем зьнікненьня знаёмых будынкаў і ўтульных дворыкаў, зьмены напрамкаў вуліц. Здаецца, усё што ня робіцца - усё да лепшага. Але аднойчы да нас ў рукі трапляе старая паштоўка ці фатаздымак, на якім можна пазнаць родны горад, убачыць яго аблічча ў мінулым. Калі да гэтага дадаць дасьледаваньні археолагаў, экспанаты музеяў, мемуарныя запісы і ўспаміны старажылаў, старыя гравюры і малюнкі мастакоў, то можна скласьці поўную карціну колішняга горада.

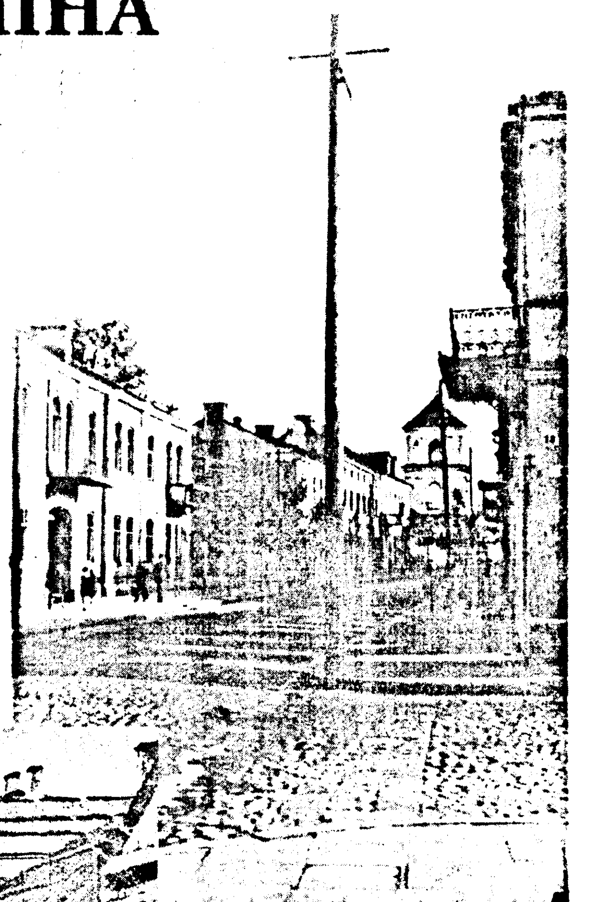
Сёньня ў гісторыка-археалагічным музеі ідзе падрыхтоўка новай выставы пад назвай «Гродзенская даўніна». Яна поўнасьцю прысьвячаецца старым фатаграфіям і паштоўкам. Менавіта тым, якія даюць уяўленьне аб зьмене выгляду Горадні, яго плошчаў і вуліц за апошнія 100 гадоў.

Нават наша Замкавая гара са старажытнымі мурамі перамянілася за гэты час. Калісьці яе абрывістыя схілы былі дадатковай дапамогай абаронцам горада, але ўжо ў пачатку XX стагоддзя яны неслі ў сабе пагрозу Старому замку. Фатаграфіі, якія захоўваюцца ў нашым музеі, зафіксавалі пачатак абсыпаньня схілаў, а таксама працы па ўмацаваньні берагоў у міжваенны час. Дарэчы, ініцыятарам гэтых маштабных для таго часу работ быў першы дырэктар музея - Юзэф Ядкоўскі.

Як сьведчаць старыя паштоўкі з відамі нашай Горадні, ён, у параўнаньні з другімі гарадамі Беларусі, яшчэ захаваў больш-менш свой твар. Вуліцы старога цэнтру стражылі свае прыгожыя назвы і некаторыя помнікі архітэктуры, але, у прынцыпе, моцна не зьмяніліся. Сёньня былую званіцу Брыгідзкага кляштару, палац Тызенгаўза і першы гарадзенскі кінатэатр мы можам пабачыць толькі на старых фатаграфіях. Нават выгляд першага на Беларусі чыгуначнага вакзала, які ў пачатку 80-х гадоў XX стагоддзя перасталі лічыць архітэктурным помнікам і зьнішчылі, быў зафіксаваны ў свой час гарадзенскімі фотографамі, як вельмі цікавы будынак. Нават годным таго, каб выдаць паштоўкі з яго выявамі.

Людзі не заўсёды маглі захаваць усё тое, што пакінулі ім продкі. Разбуральнымі хвалямі праходзілі па нашаму гораду прыродныя стыхіі, сусьветныя і мясцовыя войны, страшэнны сваёй бяспамятнасьцю ваяўнічы атэізм. Гарадзенцы ганарацца старажытнымі храмамі розных канфесій, але далёка ня кожны ведае, што гэта толькі цудам захаваныя рэшткі былой прыгажосьці. Таму шмат матэрыялаў на будучай выставе будзе прысьвечана менавіта фатаграфіям з выявай храмаў, якія не захаваліся да нашага часу. Гэта і Фара Вітаўта пасьля шматлікіх перабудоваў, і Бернардзінскі жаночы кляштар, на месцы якога зараз стаіць драмтэатр. У фондах музея захаваліся старая фатаграфія Кармеліцкага касцёлу, што згарэў у пачатку стагоддзя, і паштоўка з відам на Аляксандра-Неўскую царкву. Вельмі каштоўнай зьяўляецца аўтэнтычная фатаграфія 70-х гадоў XIX ст. з выявай Каложскай царквы праз некаторы час пасьля абвалу берага Нёмана.

Усе фатаграфіі вяртаюць нас у мінулае, прымушаюць задумвацца аб вечных каштоўнасьцях, аб старажытнай гісторыі роднай зямлі.

Адкрыцьцё выставы «Гродзенская даўніна» рыхтуецца ў лістападзе, калі гісторыка-археалагічны музей будзе адзначаць сваё 75-годдзе. Тады наведвальнікі нашага музея змогуць бліжэй пазнаёміцца з рэдкімі паштоўкамі з маляўнічымі відамі горада, з матэрыяламі асабістых архіваў гарадзенцаў і прыгожымі партрэтамі з фатаграфічных салонаў Горадні пачатку XX стагоддзя.

І. ГРАБЛЕЎСКАЯ

Навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі.

НА ЗДЫМКАХ: будынак ратушы пл. Савецкай, былы кляштар Кармялітаў, званіца Брыгідзкага кляштару.

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

КАНЕЦ КУПАЛАЎСКАЙ УЯВЫ НАЦЫІ

Як паведамляла «ПАГОНЯ», 4-5 кастрычніка ў Горадні адбыліся «Рэспубліканскія купалаўскія чытаньні». Прапануем вашай увазе тэкст выступленьня на гэтай канферэнцыі вядомага беларускага пісьменьніка з Беласточчыны Сакрата Яновіча*.

Янка Купала ня быў ідэолагам беларускай нацыі. Не пакінуў ён нашчадкам у спадчыну распрацаванай тэорыі на гэты конт. Каб так здарылася, яму быў бы патрэбны талент палітыка. Варта зазначыць, што на тэарэтыкаў беларускасьці нам, наогул, не шанцавала. Інтэлектуальную пабудову беларускаму руху стварылі саматугам самі яго дзеячы, прычым сярэдняе рукі, па-аматарску слаба дасьведчаныя ў палітыцы. Падатлівыя маніпуляцыям з боку лепей падрыхтаваных суседзяў. Нярэдка нават у ролі іх марыянетак, не заўсёды ўсьведамляючы пры гэтым сваю падпарадкаванасьць ім.

Як пісьменьнік, а перш за ўсё паэт, Купала ўяўляў сабою ад пачатку выдатную зьяву, што характэрнае ўнікальным самародкам. Чым жа тады вылучаўся ён у плеядзе спадарожных яму зорак першай велічыні на фірмаменьце беларускай літаратуры? Нельга яго непасярэдне раўняць з рафінаваным Максімам Багдановічам, асобай з поўнай класічнай асьветаю. Ані з Якубам Коласам, у якім дамінаваў менталітэт эпіка. Янка Купала стаў, менавіта, вешчым песьняром, прарокам. Гэта было яму наканавана, звычайна, фактам абуджэньня ад грамадзкага жыцьця беларусаў, якія знаходзіліся на данацыянальным, плямянным узроўні самасьвядомасьці. У іншым гістарычным кантэксьце яго ныдар паэтычнага трыбуна не разгарнуўся б на ўсю моц. Ён пісаў, якраз, каб абуджаць. Варушыць сумленьні! Эстэтыку фразы і вобраза падпарадкоўваў тэзе. Без аўтаноміі самакаштоўнасьці слова. Паводле сваёй існасьці ён нацыянальна-палітычны пісьменьнік. З адэкватным тэмпераментам, з прычыны якога браўся ня раз за справы не пад сілу натхнёнаму вершаскладальніку. Палітыкі, як вядома, патрэбны процілеглыя якасьці індывідыума і характару. Самазабойчыя ўсё ж уражлівыя душы.

Ад дэбютнага «Мужыка», канструяванага ў пасьлянародніцкім духу, да манументальных радкоў «А хто там ідзе...» канцэнтруецца ўся пасьлейшая творчая бытнасьць Янкі Купалы. Ён надаў ёй кангеніяльнае разьвіцьцё, маштабнасьць адчуваньняў і думак. Як Міцкевіч апяяў шляхецкі двор, фундамант ідэі Польшчы, так Купала апаэтызаваў мужыка, без якога немагчымая Беларусь.<...>

Не шыкоўныя бульвары гудзелі тады беларушчынай, а вясковыя вуліцы ды ўскраіны жыдоўскіх мястэчак. Малюючы Бацькаўшчыну, старонку родную, Купала зрэдку кліча ў сваю памяць гарады і замкі велічэзныя, чужародныя беларусу. Упершыню ўрбаністычны пейзаж спрабаваў увесьці ў нашу літаратуру ўжо Багдановіч, «Старою Вільняй». Тым ня менш, яе творчы аб'ём бачыцца сялянскім. Гэта не зласьлівасьць лёсу, а нябытнасьць у ёй аўтараў мяшчанскага паходжаньня, бо не ў камяніцах мроілі пра бел-чырвона-белую свабоду. Гаварыць пра беларускую буржуазію не даводзіцца ў сур'ёзным тоне.

Купалаўская ўява беларускай нацыі жывілася вёскаю. Нясьціханай мараю пазбыцца галоты, у якой вінаваты былі, вядома, чужакі. Далей саламянай страхі і ўбогага поля не відаць Беларусі, толькі Расею або ўедлівыя цені Польшчы. З тых хатаў павінна была разбуяць свая айчына, ня панская і не баярская. Так рэалізавалася там, дзе здолелі ўтварыць незалежную дзяржаву - у Літве, Латвіі, Эстоніі, Фінляндыі. Галоўная мэта кожнага нацыянальнага руху - фіналізавацца ва ўласных дзяржаўных структурах, не абавязкова ў якасьці суб'екта міжнароднага права. Канчаткова не дабіўшыся хоць чаго-колечы, апускаецца такі рух у дэгенерацыю, заміраe, паступова зьнікае і базавы яму этнас паводле механікі самаасіміляцыі нацыянальных меншасьцяў, таксама - малых народаў. Прыклады таму - на неславянскай поўначы Расеі, або: брэтонцы ў Францыі, серба-лужычане ў Нямеччыне, фрызійцы ў Нідэрляндах, галісійцы ў Іспаніі, валійцы ў Англіі.

Беларускі рух, не выпрацаваўшы загадзя праграмы на самастойнасьць, самарэалізаваўся мінімальна, на ўзроўні перыферыйнай аўтаномнасьці, канчаткова зьдзейсьненай у рамках СССР. Падобны фінал украінскіх, аднак жа максімалістычных, амбіцыяў, ці на старажытным Каўказе, пасьведчваюць, што не ступень сьпеласьці сьвядомасьці выракуе ў дасягненьні суверэнітэту, а менавіта патрэбнасьць у існаваньні яго як элементу будаўніцтва нейкага новага гістарычнага ладу ў кантынентальным рэгіёне. Здушыць голай сілаю Прыбалтыку ў дваццатым годзе мог абы-які камандзір чырвонаармейскага злучэньня, але міжнародныя інтарэсы Масквы не дазвалялі на тое. Блакада бальшавіцкай агрэсіі сюды ішла ад Берліна насамперад.

Можна не сумнявацца ў тым, што Янка Купала прачуваў і затым глыбей разумеў тадышнюю ўтапічнаксьць у нас незалежніцкіх ідэй. У Беларусі не праглядалася за імі грамадзка істотная традыцыя. Зьявіліся яны ў выглядзе - справакаванага ў некаторым сэньсе - Акта 25 Сакавіка. Народныя масы, ні трохі не падрыхтаваныя да гэтага, успрынялі Беларускую Народную Рэспубліку з пакорлівасьцю ўзвычаеных слухацца ўсякае ўлады. Беларусаў яшчэ чакала праца з закладваньнем падмурку сваёй нацыі. А пакуль што духоўна балявалі тут «усходні вучоны» з «заходнім вучоным», маючы ў служках тутэйшых Зноскаў.

Міф Беларускага Дому ілюзорна ўзвысіўся ў Савецкай Беларусі. Нельга яго інтэрпрэтаваць як наіўнасьць аніматараў беларускай справы. Гэта праўда, што хапала ім, тыповым ідэалістам даверлівасьці, аднак недапушчальна вінаваціць іх у плыткадум'і, недальнабачнасьці. Зыходзілі ж з першапытаньня: ці магчыма праводзіць вынікову нацыянальную барацьбу без пашыранай, менавіта нацыянальнай, сьвядомасьці? Значыць, найперш трэба таго, што Дантон сігнальна называў у Французкую Рэвалюцыю школаю. А яна трывала арганізавалася ня ў Польшчы. Пад саветамі якраз. І туды, да іх, натуральна і рушылі. Стварэць ініцыятыўны арэал беларускай нацыі, пасьля чаго і саму дзяржаву.

Купалаўская ўява ўзглядам гэтага характарызавалася поўнаю нарматыўнасьцю на тыя часы і ўмовы. Бальшавіцкая тактыка «карэнізацыі кадраў», хаця і аказалася потым пасткаю, на працягу другой паловы дваццатых гадоў пазітыўна раскамплексоўвала адраджэнцкі актыў, адчыняючы перад ім выхад у сьферу дзяржаўнага дзеяньня, накіраванага на беларусізацыю рэспублікі. Без нагаданага эпізоду, памятаем, мы сёньня ня мелі б чым, гістарычна блізкім, паслужыцца, бо паралелі з Вялікага княства Літоўскага не давалі б нам цяпер пажаданай экспрэсіі як даўно зьніклыя з жывой памяці і адаптацыйнага ўспрыняцьця. <...>

Ні Купала, ні карыфеі тэорыі той эпохі ня ў стане былі прадбачыць непраўдападобна раптоўнае зьнікненьне сялянства, у тэмпах запланаванага генацыду. У бандыцкім дзеяньні няма логікі. Само земляробства, вядома, падлягае тым жа законам рынку, што і ўсякая іншая таварная вытворчасьць, і таму вёска, як постфеадальная структура гаспадаркі, няўхільна рассычаецца ў агульнанацыянальнай сістэме, якой дастаткова некалькіх працэнтаў фермераў супраць цэлай папуляцыі насельніцтва ў дзяржаве. На Захадзе гэты працэс элімінацыі вёскі і пераход у цывілізацыю горада і поля адбываўся стагоддзямі. У нацыянальна-духоўным станаўленьні Беларусі той жа фактар працяглай гарадызацыі, не гвалтоўнай, меў бы ня толькі капітальнае, але проста выратавальнае значэньне! Шматлюдная вёска ў ёй уяўляла сабою адзіна істотнае апірышча дзеля высьпяваньня нацыі, без фіналізацыі якое пераважальны ў пашырэньні гарадоў сялянскі кампанент ня змог адыграць належнай яму ролі беларускага гегемона. Мешчанін-асімілянт і мужык-абарыген, гэта нават і не партнёры ў культурнай канфрантацыі. За першым з іх высілася тая другая вялікая культура каланізатараў, а за другім - безамбітная, вульгарная, мімікрыя дзеля біялагічнага ўсяго толькі выратаваньня. Што можа прэзентаваць сабою прасьцяк? Жаданьне зарабіць на міску стравы, і дамагчыся сабе кут на логава. Нацыянальнасьць яму лішняя, на хлеб яе не намажаш!

Куды ты ідзеш, Беларусь?

Мала сказаць, што канец купалаўскай уявы нацыі паклала калектывізацыя. Каапératыўную апрацоўку зямлі не Масква здумала, а пераняла тое ад Захаду, як і камунізм, зрэшты, ды на свой лад тупа дэфармавала, не даросшы да займелых ідэй. Савецкі калектывізм тым і жахлівы, што пазбавіў селяніна пачуцьця гаспадара і партнёра іншым, вярнуў яго назад у паншчыну, і то паводле сумна вядомай мікалаеўскай пары. Гэта і размыла грунт пад беларускім нацыянальным рухам, а саму беларушчыну пераўтварыла ў дэкаратыўны вазон на чырвонасуконным сталe нежартоўнага прэзідыума, абранага не іначай як пад бурлівыя і доўгія, вельмі доўга і спалохана не ціхнучыя, пераходзячыя ў агульнае авацыю апладысменты, у апагей якіх усе схопліваліся, бы апараныя, з сваіх табурэтак і крэслаў, а потым нема енчылі «уррр-ааа!!!» Оруэлаўскі фальварак зьвяроў.

Канцэпцыя - у персьпектыве - савецкай нацыі на базе расейскай культурнасьці амаль цалкам рэалізавана адно ў Беларусі. Адкуль узяўся тут гэткі, незразумелы ў Эўропе, энтузіязм ажно датэрміновa выканаць указы абяцальнікаў камуністычнай дарэмшчыны? Справа выглядае складана, але такою яна ня ёсьць. Правёўшы чыста тактычны ў існасьці рэчы эпізод т.зв. беларусізацыі, да голасу зноў дапушчана небеларускае гарадзкое асяроддзе, якое ніколі не паводзіла сябе інакш як пятая калона расейскага імперыялізму. Акалючае яго гарадызаванае сялянства (бяздольныя мігранты) пачувалася шчасьлівым у індустрыяльным паратунку, уцёкшы ад калгаснага ярма, і кіравалася яно, ясная справа, ня сэрцам, але страўнікам. Гэтыя людзі-жываты, нагаладаўшыся, нічога ня бачылі далей канца свайго носа. Гэта была ня нацыя, а толькі яшчэ матэрыял на яе. Калі сёньня я чую, што, бадай, усяго тры адсоткі (працэнты) ад цэлае папуляцыі пашпартных беларусаў кваліфікуецца ў паняцьце нацыі, дык гэта стан татальнае катастрофы! Беларусы, значыць, зрабіліся невялікай, чвэрцьмільённай, машынаю ў сваім айчынным доме. На такі эфэкт задзейнічалі два, сьмерцяносныя для нас фактары: расейскі шавінізм - паводле прызнаньня нават Леніна, сама лайдацкі ў сьвеце, - і бальшавізм, з яго люмпэнскай грамадзкай базаю, арыентаваны на зьніштажэньне працы і чалавечнасьці ў чалавеку, што канкрэтна спраўдзілася ў генацыдзе заможных слаёў, у іх ліку і сялянства, падставы нашай этнічнасьці. У гэтых абцугох, жахлівa варварскіх, і жыў Янка Купала, няўмела спрабаваўшы адыйсьці на той сьвет (яму дапамаглі, як быццам, учыніць тое ў Маскве сорак другога года мясьнікі з тайных службаў). Купала заўсёды ўяўляў сабою прыкрую савецкім уладам праблему, як і сама беларуская літаратура, прыйшоўшая з нашаніўскае пары. Трэба сказаць, што ажно да цяперашніх часоў прыныпова з ёю клопат: мара афіцыйнага Менску - пераўтварыць яе, перарадзіць у заходнеэўрапейскі варыянт, у плане «западно-руссизма», што перфекцыйна ўдалося з дурным народам.

Мяне, як польскага беларуса, які пражывае сярод больш-менш нармальнай эўрапейскай нацыі, даводзіць да ціхае роспачы настойлівае імкненьне кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь яшчэ мацней працягваць палітыку рассычэньня дзяржавы, цынічна пакарыстаўшыся паруселым электаратам. Ну добра, думаю сабе, няхай удасца вам, беларускім саветам, выкрасьліць Беларусь з палітычнай карты сьвету, прынізіць яе да «западно-русской» правінцыі, забіўшы ў ёй і тыя рэшткі пачуцьця нацыянальнай арыгінальнасьці, непаўторнасьці, і адчуваньня ўласнага кавалка хлеба, перавёўшы ўсіх на федэральнае ўтрыманьне... А што будзе далей? Ад гэткага пытаньня ніхто ня выкруціўся. Шчасьце ўсенароднае настане?

Спачуваю я самагубцам, і тым, хто на чужы стол разяўляецца. Але вось як быць тады ўладам з беларускаю літаратурай або, хаця б, з той бунтоўнаю спадчынай Янкі Купалы?! Амаль гамлетаўскае пытаньне: «Быць Беларусі ці ня быць, а калі ня быць, то як ня быць?!» У чорны трыццаць сёмы ўсеньке разьвязвалася з дзікай прастатою: у лоб і ў пясок! Даведзена ўсё да такога ўжо стану, што беларускамоўная кніжка цікавіць чытача інцыдэнтальна, па-калекцыянерску, і, натуральна, ня можа яе выдавец разьлічваць на прыбытковасьць. Масавы «трасяньнік» ня пэцкае ёю сабе пальцаў... Ды аўтараў чамусьці ня меншае ў гэтай дзіўнай з дзіўных у Эўропе літаратур?

Такія вось здабыткі ў культуры нашай пакінула па сабе дзівосная сваім анахранізмам цывілізацыя сярпа і молата, якая ўсё яшчэ б'е хвосьціскам, бы той канаючы на мялізнах кіт.

Сакрат ЯНОВІЧ,
Крынкі, кастрычнік 1995 г.

*** Друкуецца са скарачэньнямі. Цалкам тэкст пабачыць сьвет у часопісе «Сьвіцязь».**

Праграма тэлеперадач

Панядзелак, 23 кастрычніка

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** «Канва жизни». Док. фильм. **8.45** Финансовое время. **9.00** «Голова Тереона». Худ. фильм. **10.25** Мультфильм. **11.05** «Грани цвета». Док. фильм. **11.30** «Гений». Худ. фильм. **14.05** «Я помню чудное мгновение...» Фильм-концерт. **15.00** Новости. **15.10** По вашим просьбам. «Адьютант его превосходительства». Пятисерийный худ. фильм. 1-я серия. **16.20** ТВ - школе. Природоведение. «Растения и животные поля». **16.40** «Атараксия». Док. фильм. **17.10** Играет Минский оркестр духовых инструментов «Немига». **17.35** «Я вечный росток Родины». Телеочерк. **17.45** Музыкальный антракт. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** SOS. **19.05** Протокол. Международная программа. **19.25** «На добрый лад». Передача из Витебска. **19.45** Гандбол. Чемпионат Европы. Женщины. Беларусь - Грузия. 2-й тайм. **20.20** Спортивный телекурьер. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.40** Музыкальный антракт. **21.55** «Крок». Провинция. Лунинецкий район. **22.25** Музыка без границ. Музыкально-информационная программа. **23.05** Новости. **23.20** Под куполом Вселенной. **23.25** Телевизионный Дом кино. Встреча с народным артистом России Игорем Дмитриевым. **0.30** Чемпионат Англии по футболу. Премьер-лига. «Челси» - «Манчестер Юнайтед». **ГРОДНА: 17.45** Дневник Принеманья. **18.10** Телевизионный кабинет власти. В программе принимает учатие председатель областного Совета депутатов С.М.Домаш. **21.40** 5+5 Информационно-рекламый выпуск.

1 канал

17.00 23.00 Новости **17.20** «Тропиканка» **18.10** Час-пик **18.35** Угадай мелодию **19.00** «Мы» Программа В.Познера **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.50** «Электронные жучки» Детектив **21.50** Э.Радзинский «Загадки истории « **22.30 23.10** «Твин Пикс»

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются... требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Театральный разъезд. «Однажды в губернском городе NN». **8.35** Телегазета. **8.40** Фильм В.Тодоровского «Катафалк». **9.50** Ключевой момент. **10.20** Милицейская хроника. **10.30** Музыкальный экспромт. **10.45** Мульти-пульти. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Компас «Роста». «Юные солисты в концерте Евровидения». Часть 2-я. **16.20** Новая линия. **16.50** «Нет, весь я не умру...» **17.20** Купить - не купить. **17.30** Спасение **911**. **18.25** Устами младенца. **19.25** Подробности. **19.35** «Доведенный до отчаяния». Худ. фильм (Великобритания). Часть 1-я. **20.40** Репортер. **21.05** Без ретуши. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** «Горькая кровь». Худ.фильм (США). **3**-я серия. **23.45** Джо Коккер в Москве.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Инфорв ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 14.40, 19.55** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** «Рецепт». Передача для врачей, фармацевтов и пациентов. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла» Худ. фильм **14.20** Советы садоводам. **14.45** Ура! Комедия. «В мире грез и фантазий». Худ. фильм. **16.20** «Антре». Цирковая программа. **16.40** Мультфильмы. **17.00** «Европейский калейдоскоп». **17.30** Крестики-нолики. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** Вовремя. **20.30** Концерт Дмитрия Хворостовского. **21.25** Дела городские. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** «Парад парадов». Музыкальное шоу. **23.15** «Валентина». Худ. фильм (Италия). 7-я серия.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09.30** Телетурнир. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.05** «Доктор Квинн». Сериал пр-ва США. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Програмкма для животных. **12.20** Малый взгляд. **12.30** Выигравшие - проигравшие. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Экономическая программа. **13.40** Школы за океаном. **14.05** Польская школа. **14.10** Стереотипы. **14.25** Мир на расстоянии вытянутой руки. **14.50** Документальный фильм. **15.20** Гражданин Европы. **15.40** В поисках будущего. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Программа для молодежи. **16.30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17.00** Альтернативы. **17.25** Для детей. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Репортаж. **19.15** «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. **19.45** Вечеринка. **20.00** Несколько трудных вопросов. **20.30** Новости. **21.05** Телетеатр. **22.30** Пульс дня. **22.50** Неделя президента. **23.00** Миниатюры. **23.10** Тележурнал. **23.35** Полицейский журнал. **00.00** Новости. **00.15** «Дороги среди ночи». Фильм пр-ва Германии. **01.55** Развлекательная программа.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утреннний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Морк и Минди». Сериал пр-ва США. **10.00** Мир женщин. **10.30** Дикие горизонты. **11.00** Кроссворд. **11.25** Телетурнир. **11.50** Летный журнал. **12.20** Сообщество в культуре. **12.50** Великие представления монголов. **13.50** Академия здоровья. **14.00** Панорама. **14.20** «Хардкастл и Маккорник». Сериал пр-ва США. **15.10** Музыкальный журнал. **15.45** Музыкальные новости. **15.55** Приветствие. **16.00** Мультфильм. **16.30** Спортивная студия. **17.00** Твой телефон безопасности... **17.30** Футбольный журнал. **18.00** Публицистическая программа. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Колесо фортуны. **20.35** Программа для детей. **21.00** Выборная программа. **21.30** Автожурнал. **22.00** Панорама. **22.35** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **23.25** Сад искусств. **00.00** Документальный фильм. **01.00** Панорама. **01.05** Документальный фильм.

Аўторак, 24 кастрычніка

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Зеркало Си-эн-эн. **8.10** Авто-парк. **8.25** Бездельник. **8.50** «Крест у дороги». Док. фильм. **9.00** ТВ - школе. Природоведение. «Растения и животные поля». **9.20** Мультфильм. **9.50** «Удивительные приключения Дениса Кораблева». Худ. фильм. **1**-я серия. **10.55** Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых. **11.15** «Портрет, написанный голосом». Фильм-концерт. **12.15** «Вспоминая Бориса Пастернака». Док. фильм. **13.40** Классика на экране. «Отцы и дети». Худ. фильм. 1-я серия. **15.00** Новости. **15.10** «Адьютант его превосходительства». Худ. фильм. 2-я серия. **16.30** ТВ - школе. Белорусская литература. «Ядвигин Ш. и его проза». **17.05** Мультфильм. **17.15** Уроки Н.Новожиловой. **17.45** Музыкальный антракт. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** 50 лет Организации Об»единенных Наций. Торжественное заседание. Трансляция из ГАБТа Беларуси. **19.45** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал (Бразилия). **20.15** Студия «Эксклюзив». Весы. **20.25** Скрижали. Генри Дэйвид Торо. **20.30** Экономикст. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.40** «АТН-власть». **22.00** Музыкальный антракт. **22.10** «Мятежный духом». Телесериал. **23.00** Новости. **23.15** Под куполом Вселенной. **23.20** «Крок». «Наутилус Помпилиус» в Минске. **ГРОДНА: 17.15** Так говорит Библия. **18.10** Круг мыслей. Заместитель председателя Аграрной партии Беларуси М.И.Гируть. **18.15** Дневник Принеманья.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 17.00 23.00** Новости **8.15 17.20** «Тропиканка» **9.05** «Мы» В.Познера **9.50** «Смехопанорама» **10.20** Мультфильмы **10.30 18.35** Угадай мелодию **11.10** ТРК «Мир» **14.20** «Виджит спешит на помощь» **14.40** Кварьете «Весёлая квампания» **14.50** Мультитроллия **15.10** Волшебный мир, или Синема **15.35** «Элен и ребята» **16.00** ...До **16** и старше **16.30** Семь дней спорта **18.10** Час-пик **19.00** Тема **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.50** «Когда деревья были большими» х/ф **22.30** Москва. Кремль. **22.50** «Твин Пикс» **22.50 23.10** Человек из «Сохо» **23.30** «Твин Пикс» Сериал

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются... требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Телегазета. **9.50** Ключевой момент. **10.20** Милицейская хроника. **10.30** «Рязань земная и небесная». Док.фильм. **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Компас «Роста». Соленый ветер. **15.45** Клип-антракт. Группа «Агата Кристи». **15.50** Месяцеслов. **16.20** Новая линия. **16.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **17.15** Экповидео. **17.30** А.Гурнов. «Чисто английский репортаж». **17.40** Лидер-прогноз. **18.10** L-клуб. **19.25** Подробности. **19.35** Кинотеатр повторного фильма. «Ты и я». Режиссер Л.Шепитько. **21.25** Городок. Развлекательная программа. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** «Горькая кровь». Худ. фильм (США). 4-я серия. **23.45** Экран криминальных сообщений.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 14.40** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** Мультфильм. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ. фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.45** «Чужая». Худ. фильм. **16.00** Ретюнский - сын Ретюнского. **16.20** Мультфильмы. **16.50** По всей России. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ. фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** Вовремя. **20.30** «Верный Руслан». Худ. фильм. **1**-я серия. **21.30** Новгородские зарисовки. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** Поет Джо Коккер. **23.00** Хоккей. Чемпионат МХЛ. СКА - «Сокол» (Киев). 2-й и 3-й периоды.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Летающий Киви». Сериал для молодежи. **09.30** Телетурнир. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.05** «Молодые наездники». Сериал пр-ва США. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Рынок труда. **12.20** Плавать может каждый. **12.30** Киножурнал. **12.50** Домашний юрист. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.45** Компьютерная школа. **14.00** Документальный сериал. **14.20** Телекомпьютер. **14.40** Кухня. **14.55** Из истории техники. **15.10** Счет математики. **15.30** Лаборатория. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Музыкальная программа. **16.30** «Новые приключения Черного князя». Сериал пр-ва Англии. **17.00** Для молодежи. **17.25** Тик-так. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Он или кто. **19.00** Мультсериал. **19.20** Чрезвычайный пересмотр. **19.45** Вечеринка. **20.00** Несколько трудных вопросов. **20.30** Новости. **21.10** «Джо Брекер». Фильм пр-ва США. **22.45** Пульс дня. **23.00** Сеймограф. **23.10** Родить по-человечески. **23.25** Экономическая публицистика. **00.00** Новости. **00.20** Жизнь моя. **01.20** Общественно-публицистическая программа. **01.45** Тележурнал.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Фитнесс клуб». Сериал пр-ва Польши. **10.00** Мир женщин. **10.30** Документальный сериал. **11.00** Программа для детей. **11.25** Телетурнир. **11.50** Путешествие во времени и пространстве. **12.45** Музыкальная программа. **13.50** Академия здоровья. **14.00** Панорама. **14.20** «Запертная любовь». Сериал пр-ва Испании. **15.05** Петля времени. **15.35** Музыкальные новости. **15.55** Приветствие. **16.00** Сериал пр-ва Австралии. **16.30** Спортивная студия. **17.00** Исторический журнал. **17.30** Телетурнир. **18.00** Тележурнал. **18.10 50** лет ООН. **18.40** Католическая программа. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Телетурнир. **20.35** Программа для детей. **21.00** Выборная программа. **21.50** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.30** Экологическая программа. **22.45** Репортеры представляют. **23.05** «Наш приятель Гарри». Фильм пр-ва США. **00.50** Прфессия - любитель. **01.15** Панорама. **01.20** «Небеса обетованые». Комедия пр-ва СССР.

Серада, 25 кастрычніка

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.20** «Параллельная тональность». Док.фильм. **8.30** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал (Бразилия). **9.00** ТВ - школе. Белорусская литература. «Ядвигин Ш. и его проза». **9.35** «Мятежный духом». Телесериал. **10.25** Мультфильм. **10.35** «Удивительные приключения Дениса Кораблева». Худ. фильм. **2**-я серия. **11.40** «Роли, которые нас выбирают». Телефильм. **12.45** Видимо-невидимо. **13.45** «Отцы и дети». Худ. фильм. **2**-я серия. **15.00** Новости. **15.10** «Адьютант его превосходительства». Худ. фильм. **3**-я серия. **16.25** «Все звезды». Фильм-концерт. **17.15** Сельчане. **17.45** Музыкальный антракт. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** Злободневно. Принимает участие министр торговли Республики Беларусь Петр Афанасьевич Козлов. Прямая линия. **19.45** Гандбол. Чемпионат Европы. Женщины. Беларусь - Польша. **2**-й тайм. **20.20** Портрет в интерьере. Председатель колхоза «Путь к коммунизму» Владимир Сандрос. **20.30** Экономикст. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.40** Музыкальный антракт. **21.55** Частная собственность. **22.10** «Мятежный духом». Телесериал. **23.00** Новости. **23.15** «Крок». Информационно-публицистическая программа. **23.45** Под куполом Вселенной. **23.50** Чемпионат мира по мотогонкам. Гран-при Аргентины. **ГРОДНА: 17.15** Радар. **17.35** Знакомый-незнакомый Гродно. Телевикторина. **17.50** Дневник Принеманья. **18.10** Связь предлагает услуги. **20.20** Юрист отвечает, предлагает, советует. Встреча с г.Осиповой.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 17.00 23.00** Новости **8.15 17.20** «Тропиканка» **9.05** В мире животных **9.50** Тема **10.30 18.35** «Угадай мелодию» **11.10** ТРК «Мир» **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультсериал **14.40** Кактус и К **14.55** До-ми-соль **15.10** Зов джунглей **15.35** «Элен и ребята» **16.00** Тет-а-тет **16.30** Семь дней спорта **18.10** Час-пик **18.35** Угадай мелодию **19.00** «Чтобы помнили...» Б.Богатырёв, ведущий Л.Филатов **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.50** Е.Сафонова в фильме «Возвращение Баттерфляй» **22.30** Мужчина и женщина **23.25** «Твин Пикс» Сериал

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются...требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** Момент истины. **8.35** Телегазета. **8.40** Крестьянский вопрос. **9.00** Никто не забыт. **9.05** «Санта-Барбара». Худ. фильм. **10.20** Милицейская хроника. **10.30** Ваш партнер. «Газпром». **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Чья сторона? **16.20** Дальний Восток. **16.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **17.15** Видеопоэзия. Николай Рубцов. **17.25** Вас приглашает фирма «Савва». **17.40** Карьера. **18.10** Ваше право. **18.25** Своя игра. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **20.30** Рек-тайм. **21.10** На политическом Олимпе. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** Экран криминальных сообщений. **23.05** «Плохая квартира», «Частная история». Короткометражные худ.фильмы.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 16.10, 17.10** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** Мультфильм. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.40** Театр Геннадия Рождественского. **15.45** «Сгоревшие рукописи». М.Булгаков. **16.15** Детское ТВ. Ребятам о зверятах. Полосатая музыка. Мультфильм. **17.20** Телемагазин. **17.25** Телеблиц. **17.30** Большой фестиваль. **17.45** «Шесть граней удачи». Телеигра. **18.00** Футбол. Чемпионат России. **1** лига. «Зенит» (Санкт-Петербург) - «Сатурн-**1991**». **2**-й тайм. **19.05** «Мануэла». Худ.фильм. **19.50** Телеслужба безопасности. **20.00** Вовремя. **20.30** Баскетбол. Кубок Лилиан Ронкетти. **21.10** Блеф-клуб. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** «Золотой Телец». Развлекательная программа. **23.05** «Валентина». Худ. фильма (Италия). 8-я серия.

Польша - 1

07.00 Кофе или чай. **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09.30** Программа для детей. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.00** «Слава». Сериал пр-ва США. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Сладкое, кислое и мороженое. **12.15** Рыбы и рыбки. **12.30** Вместе или отдельно? **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.40** Повторение истории. **14.00** Все вокруг - музыка. **14.40** Тележурнал. **15.05** Гость дня. **15.10** Тележурнал. **15.15** Документальный сериал. **15.25** Люмен 2000. **15.55** Програмба на вечер. **16.00** Музыкально-поэтическая программа. **16.30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17.00** Для молодежи. **17.25** Играй с нами. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Телетурнир. **19.00** «Солнечный патруль». Сериал пр-ва США. **19.45** Вечеринка. **20.00** Несколько трудных вопросов. **20.30** Новости. **21.10** «Встречал я даже счастливых цыганов». Фильм пр-ва Югославии. **22.45** Публицистическая программа. **00.00** Новости. **00.15** Имею право. **00.45** «Восьмая заповедь». Фильм пр-ва Польши. **01.40** Люмен 2000. **02.05** Документальный фильм.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Все кроме любви». Сериал пр-ва США. **10.00** Трансляция заседаний сейма. **15.55** Приветствие. **16.00** Мультсериал. **16.25** Аадемия здоровья. **16.35** Пейзажи польской деревни. **17.00** Животные вокруг нас. **17.30** Телетурнир. **18.00** Киносеанс. **17.30** Представления **80**-х годов. **18.55** Розыгрыш лото. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Колесо фортуны. **20.35** За умом. **21.00** Выборная программа. **21.50** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.35** Экспресс репортеров. **23.05** Телетеатр. **00.20** Клнцерт. **01.10** Панорама. **01.15** Властелины умов.

Чацьвер, 26 кастрычніка

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.20** «Казимир Малевич», «Поговорим об этикете». Док. фильмы. **9.00** «Мятежный духом». Телесериал. **9.50** Уроки Н.Новожиловой. **10.20** Мультфильм. **10.25** «С кошки все началось». Худ. фильм. **11.40** Дни и вечера Академического театра имени Якуба Коласа. Часть **1**-я. **12.40** «Отцы и дети». Худ.фильм. **3**-я серия. **13.55** Дни и вечера Академического театра имени Якуба Коласа. Часть **2**-я. **15.00** Новости. **15.10** «Адьютант его превосходительства». Худ.фильм. **4**-я серия. **16.20** ТВ - школе. История. «**20**-е годы». **16.50** Родовод. **17.15** Арсенал. Программа для армейцев. **17.45** Музыкальный антракт. **18.00** АТН (с сурдопереводом), Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** Коллаж. Программа для деловых людей. **19.30** «Крок». «Риск-версия». Телеигра. **20.10** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.40** Музыкальный антракт. **21.55** Интер-инфо. **22.10** «Мятежный духом». Телесериал. **23.00** Новости. **23.15** Экономикст. **23.25** Волчек-шоу. Пародийно-развлекательная программа. **23.55** Под куполом Вселенной. **24.00** «Крок». «Большая Медведица». Кино и видео для молодежи. **ГРОДНА: 18.10** Премьеры кино. **18.50** Дневник Принеманья.

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 17.00 23.00** Новости **8.15 17.20** «Тропиканка» **9.05** «Чтобы помнили...» Б.Богатырёв, ведущий Л.Филатов **9.45** Клуб путешественников **10.40** Смак **11.10** ТРК «Мир» **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультсериал **14.40** Лего-го! **15.10** Тин-Тоник **15.35** «Элен и ребята» **16.00** Рок-урок **16.30** Семь дней спорта **18 10** Час-пик **18.35** Лотто-миллион **19.00** «Один на один» Ведущий А.Любимов **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.50** Художественный фильм **22.35** Музобоз **23.30** «Твин Пикс» Сериал

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются...требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Ритмика. **7.50** «К-2» представляет: «Фрак народа». **8.40** Телегазета. **8.45** Крестьянский вопрос. **9.05** «Санта- Барбара». Худ. фильм. **10.20** Милицейская хроника. **10.30** Торговый дом. **10.45** Клип-антракт. М.Шуфутинский. **10.50** «Камень сновидений». Мультсериал. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Наука сегодня. **16.20** «Камень сновидений». Мультсериал. **16.45** Непопулярная тема. **16.55** Футбол. Чемпионат России. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ. фильм. **20.30** Маски-шоу. **21.10** Клуб губернаторов. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** Хоккей. Чемпионат МХЛ. «Динамо»(Москва) - ЦСКА. **2**-й и **3**-й периоды. **0.15** Торговый дом. «Ле Монти».

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** Мультфильм. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.40** Дом кино. Катрин Денев, Педро Альмадовар, Майкл Найман и другие... **15.25** «В честь балетоманов». Балетный вечер. **16.50** По всей России. **17.00** Показывает Ленинградская областная телекомпания. **18.00** Телемагазин. **18.05** Телеблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** Вовремя. **20.30** «Верный Руслан». Худ. фильм. **2**-я серия. **21.20** Играет Гидон Кремер. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** «Полет стрелы». Худ. фильм. **23.45** Хоккей. Чемпионат МХЛ. СКА - «Кристалл» (Электросталь).

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** Мультсериал. **09.30** Цвета. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **10.50** Гимнастика. **10.55** Поговорим о детях. **11.05** «Ревир Вольфа». Сериал пр-ва Германии. **11.55** Музыкальная программа. **12.00** Кулинарная программа. **12.20** Это легко. **12.30** Таков мир. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.40** Здоровье. **14.00** Выстрел в десятку. **14.05** Между нами животными... **14.25** Выстрел в десятку. **14.30** Тележурнал. **15.00** Животные мира. **15.30** Выстрел в десятку. **15.35** Журнал о питании. **15.50** Программа дня. **16.00** Музыкальная программа. **16.30** «Домашний зоопарк». Сериал пр-ва Словакии. **17.00** Для молодежи. **17.25** Король зверей. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Киножурнал. **18.40** Автомания. **19.05** «Папа майор». Сериал пр-ва США. **19.35** Католический журнал. **19.45** Вечеринка. **20.00** Несколько трудных вопросов. **20.30** Новости. **21.10** «Жар тропиков». Сериал пр-ва Канады. **22.05** Публицистическая программа. **23.35** Правительственный журнал. **23.30** Пегас. **00.00** Хозяйственные новости. **00.15** Пегас. **00.45** «Европейское кино». Документальный фильм. **01.45** Развлекательная программа.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Дети, заботы и мы». Сериал пр-ва США. **10.00** Трансляция заседаний сейма. **15.55** Приветствие. **16.00** Вокруг света. **16.25** Академия здоровья. **16.35** Спортивная студия. **17.00** Фильм о природе. **17.30** Телетурнир. **18.00** Документальный фильм. **18.20** Культурно-публицистическая программа. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Один из десяти. **20.35** Клуб пана Рыся. **21.00** Выборная программа. **21.50** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.35** «Побег осужденного». Фильм пр-ва Франции. **00.10** Тележурнал. **01.00** Панорама. **01.05** Люблю кино.

На тыдзень

Пятніца, 27 кастрычніка

Белорусское телевидение

7.35 Утренний коктейль. **7.50** Экономикст. **8.00** Зеркало Си-эн-эн. **8.20** «Воспоминание о Юлии Вревской». Док.фильм. **8.30** Сущность. Духовная программа. **9.00** ТВ - школе. История. «20-е годы». **9.30** «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал. **10.00** «Столько чувства в напеве родном». Фильм-концерт. **10.30** «Мятежный духом». Телесериал. **11.20** «Чучело». Худ.фильм. 1-я и 2-я серии. **13.20** «На дуде игрец». Док.фильм. **13.45** «Отцы и дети». Худ.фильм. 4-я серия. **15.00** Новости. **15.10** «Адьютант его превосходительства». Худ.фильм. 5-я серия. **16.25** «Романсы Сергея Рахманинова исполняет Ирина Архипова». Фильм-концерт. **16.40** Все про все. Информационно-познавательная программа. **17.00** Белорусской академии искусств - **50** лет. Трансляция из Белгосфилармонии. **18.00** АТН (с сурдопереводом). Би-би-си, Си-эн-эн. **18.45** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **19.00** Телесябрына. Миг исренний Николая Колбаски. **19.20** Диалоги о спорте. С.А.Каган. Президент Белорусской теннисной ассоциации. **19.40** Пресс-импреза. **20.30** Экономикст. **20.40** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.40** Музыкальный антракт. **21.55** Компания «Цептер» представляет: «Повод для убийства». Худ.фильм (США. В перерыве (23.00) - Новости. **23.40** Под куполом Вселенной. **23.45** Акколада. Группа «Дюна». **ГРОДНА: 18.10** Только по пятницам. **18.50** Дневник Принеманья. **19.10** Круг мыслей. Заслуженный работник культуры Беларуси А.М.Белакоз. **23.45** Футбол. Чемпионат Беларуси. "Неман"(Гродно)-"Динамо-93"(Минск).

1 канал

5.00 Телеутро **8.00 11.00 14.00 17.00 23.00** Новости **8.10 17.20** «Тропиканка» **9.00** «Один на один» Ведущий А.Любимов **9.40** Освящение часовни Иверской иконы Божьей Матери. Москва. **10.25** Пока все дома **11.10** ТРК «Мир» **14.20** «Отверженные» Мультсериал **14.50** Новая реальность **15.00** «Старая, старая сказка» Фильм-сказка **16.30** Семь дней спорта **18.10** Дикое поле **18.25** Человек и закон **18.55** Поле чудес **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.50** «Приключения королевского стрелка Шарпа» х/ф **21.45** Взгляд **23.00** «Долгая страстная пятница» х/ф

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. **7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00** Вести. **7.25** Требуются...требуются... **7.30** Звезды говорят. **7.35** Торговый дом. «Ле Монти». **7.50** Ритмика. **8.05** Клип-антракт. Г.Памилов. **8.10** Петербургские истории. Г.Вишневская. **8.40** Телегазета. **8.45** Крестьянский вопрос. **9.05** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **10.20** Милицейская хроника. **10.30** Музыкальный экспромт. **10.45** Мульти-пульти. **11.15** Новая линия. **15.05** Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Продленка. **15.50** Месяцеслов. **16.20** Новая линия.»У города Архангельского». Передача 2-я. **16.35** «Моя война». Г.Н.Чухрай. **17.05** Дисней по пятницам. «Зорро». Худ. фильм. **18.25** Правительственные будни. **19.25** Подробности. **19.35** «Санта-Барбара». Худ.фильм. **20.30** Джентльменшоу. **21.10** «К-2» представляет: «Абзац». **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40** Служба 299-00-00. **22.55** Фестиваль итальянского кино. Фильм Б.Бертолуччи «Стратегия паука». **0.35** «Леда». Ночная программа.

Санкт-Петербург

12.00, 14.30, 18.30, 21.50 Информ ТВ. **12.10** Стиль жизни. **12.25, 14.40, 16.15, 21.35** Музыкальный момент. **12.30** «Немецкая волна». **12.45** Мультфильм. **13.00** Скорая помощь. **13.30** «Мануэла». Худ.фильм. **14.20** Советы садоводам. **14.45** «Полет стрелы». Худ. фильм. **16.20** Детское ТВ. Сказка за сказкой. Семь пятниц на неделе. **17.15** Песни Валерия Севастьянава. **18.00** Телемагазин. **18.05** Теleблиц. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ.фильм. **19.45** Телеслужба безопасности. **20.00** Вовремя. **20.30** «Верный Руслан». Худ.фильм. 3-я серия. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** Антология зарубежного кино. «Блейд». Худ.фильм (США).

Польша - 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **09.30** Моя программа в эфире. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Дошкольники дома. **11.00** Сериал пр-ва США. **11.50** Музыкальная программа. **12.00** Программа для родителей. **12.15** Делай как мы. **12.30** У себя. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Сельскохозяйственная программа. **13.45** Незнакомые места. **14.10** Если не Оксфорд, то что? **14.30** Тележурнал. **14.55** Автобизнес. **15.10** Кто ты есть. **15.30** Незнакомые места. **15.50** Программа на вечер. **16.00** Музыкальная программа. **16.30** «Мода на успех». Сериал пр-ва США. **17.00** Музыкальный журнал. **17.25** Программа для малышей. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Тележурнал. **18.30** Культурно-публицистический журнал. **18.50** Свидание втемную. **19.35** Сатирическая программа. **19.45** Вечеринка. **20.00** Несколько трудных вопросов. **20.30** Новости. **21.10** «Отдел убийств». Фильм пр-ва США. **22.55** Пульс дня. **23.10** Четверть часа. **23.30** Тележурнал. **00.05** Новости. **00.20** Тележурнал. **00.35** И так бывает. **00.40** Репортаж. **01.00** «Псы». Фильм пр-ва Польши. **02.45** Тележурнал культуры.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Спорт. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **10.00** Трансляция заседаний сейма. **15.55** Приветствие. **16.00** Мультсериал. **16.25** Академия здоровья. **16.35** Музыкальная программа. **17.00** Спортивная студия. **18.00** Развлекательная программа. **18.30** «Нескучные дни». Сериал пр-ва США. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Один из десяти. **20.35** Программа для детей. **21.00** Выборная программа. **21.50** Спортивная программа. **22.00** Панорама. **22.30** тележурнал. **22.40** Комический отрывок. **23.15** «Тайный курс». Фильм пр-ва Англии. **00.05** Телетурнир.

Субота, 28 кастрычніка

Белорусское телевидение

8.00 Экономикст. **8.10** Зеркало Си-эн-эн. **8.30** «Видарыс». Передача из Гомеля. **9.15** Все про все. **9.35** Здоровье. **10.05** «Судьба моя и надежда - это ты, искусство». Телефестиваль творчества инвалидов. **10.20** Телеклуб охотников и рыболовов «Удача». **10.50** Европейская двадцатка. Музыкальная программа MTV. **11.35** «Победитель» в Чикаго. **12.05** Мультфильм. **12.15** К **25**-летию Государственного театра музыкальной комедии. Мюзикл «Стакан воды». **14.40** Телебиржа. **15.10** «Все мы родом из детства». П Всебелорусский телефестиваль юных талантов. Могилевская область. **16.30** Телевизионный АРТ-клуб. Международный поэтический праздник «Время и место». **17.05** Силач. **17.55** Многозвучие. **18.30** «Тропическая жара». Худ. фильм. **19.20** Финансовое время. **19.35** Галерея. Политолог Ольга Абрамова. Авторская программа Т.Егоровой. **20.05** Международные спортивные новости. **20.35** Колыбельная. **21.00** Новости. **21.45** «Звезды» на экране. В.Сотникова в четырехсерийном худ. фильме «Роман императора». 2-я серия. **22.35** Королевская охота. **23.15** Под куполом Вселенной. **23.20** Видимо-невидимо.

1 канал

6.45 Телеканал «Подъём!» **7.45** Слово пастыря **8.00 14.00 17.00 22.55** Новости **9.30** Не зевай! **10.00** Утренняя почта **10.30** Смак **10.50** Бомонд **11.10** «Живопись: Великие имена, Энгр» Телесериал **11.40** Цирковое шоу в Монте-Карло **12.20** Театр + ТВ: Е.Камбурова **14.20** Автомобиль и я **14.50** В мире животных **15.30** Америка с М.Таратутой **16.00** Как-то раз **16.10** Умники и умницы **17.20** Телескоп **18.15** «Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика» х/ф **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время **20.50** «Приключения королевского стрелка Шарпа» (Великобритания) **21.55** Брейн-ринг **22.45** Лучшая российская мультипликация **23.05** Боб Хоскинс и Майкл Кейн в криминальном триллере «Мона Лиза» **23.55** Концерт Е.Мартынова

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести. **7.25** Звезды говорят. **7.30** «Вовкулакия, или Загадка доктора Никодима». **7.45** Перевертыши. **8.00** «Одиссея». Телесериал (Канада). **8.25** Мульти-пульти. **8.30** Золотой ключик. **8.50** Этикетка. **9.00** Парламентская неделя. **9.45** Мировая деревня. **10.15** Пилигрим. **11.00** Большой хоккей. **11.40** Кино в ноябре. **11.55** Музыка всех поколений. **12.25** Соотечественники. **13.20** Де факто. **13.35** «Субботний посетитель». Худ. фильм сериала «Расследования комиссара Мегрэ». Часть 1-я. **14.30** Клип-антракт. В.Меладзе. **14.35** Золотая шпора. **15.05** Танц-экспресс. **15.20** Ю.Соломин в фильме-спектакле «Дядя Ваня». **17.50** Российские железные дороги. **18.05** XX век в кадре и за кадром. Николай Губенко. **19.25** «СВ.Спальный вагон». Худ.фильм. **21.05** Аншлаг и К . **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг. **22.40, 23.55** Служба 299-00-00. **22.55** Программа «А». **0.10** «Фирма приключений». Худ.фильм.

Санкт-Петербург

7.00 Доброе утро. **9.00** Стиль жизни. **9.15** «Соловей». Мультфильм. **9.35** «Дубравка». Худ.фильм. **10.55** «Сен-Жермен де Пре». Док.фильм (Франция). Часть 2-я. **11.20** Марк Захаров: музыка кино и жизни. **11.50** Теледоктор. **12.10** Исторический альманах. **12.40** Телевизионная служба трудоустройства. **12.55** «В огне брода нет». Худ.фильм. **14.30** Храм. **15.00** Футбол. Чемпионат России. «Зенит» - «Шинник»(Ярославль). В перерыве (**15.45**) - Хрустальный ключ. Фестиваль музыкальных клипов. **16.45** Детское ТВ: «Золотой ключ». **17.05** Мы и банк. **17.40** Большой фестиваль. **18.00, 19.30** Большое классическое шоу с участием звезд Москвы и Санкт-Петербурга. **19.00, 21.45** Информ ТВ. **19.15** Экспресс-кино. **20.45** Телеканал «Не хочешь - не смотри». **21.30** Теле-граф. **22.05** «Голливудский бульвар». Худ.фильм (США).

Польша - 1

08.00 Экологический журнал. **08.15** Из Польши. **08.30** Все об огороде. **08.55** Агролиния. **09.30** Сериал пр-ва Австралии. **09.55** Программа дня. **10.00** Новости. **10.10** Программа католической редакции для детей. **10.35** Программа для молодежи. **11.35** Маэстро в Варшаве. **12.10** «Чудесная планета». Документальный сериал. **13.00** Новости. **13.10** Страна. **13.35** Телеконцерт пожеланий. **14.00** Животные мира. **14.30** Мультфильмы У. Диснея. **15.45** Тележурнал. **16.00** Семья семье. **16.25** Тележурнал. **17.05** «Билл Гоусби шоу». Сериал пр-ва США. **17.30** Тележурнал. **18.00** Телеэкспресс. **18.25** Телетурнир. **18.55** Тележурнал. **19.05** «День за днем». Сериал пр-ва США. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** Художественный фильм. **22.50** Студия выборов. **23.45** Программа кабаре. **00.35** Новости. **00.15** Репортаж. **00.45** Спортивная суббота. **01.05** «Спрятаный». Фильм пр-ва США. **02.40** Музыкальная программа. **03.10** «Джункал». Сериал пр-ва Испании.

Польша - 2

08.00 Панорама. **08.10** Тележурнал. **08.30** Такие одинокие. **09.00** Мультсериал. **09.25** Приветствие. **09.30** Местная программа. **10.30** Тележурнал. **11.00** Жизнь рядом с нами. **11.30** Программа для детей. **12.00** Час с Ганной Барберой. **12.35** Академия польского кино. **15.00** События недели. **15.30** Портрет поляков. **16.00** Телетурнир. **16.30** «Фитнесс клуб». Сериал пр-ва Польши. **17.00** Телетурнир. **18.00** Сериал пр-ва Англии. **18.55** Розыгрыш лото. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **19.30** Семь дней - мир. **20.00** Телетурнир. **20.30** Сумасшедшие цифры. **21.00** Выборная программа. **22.00** Панорама. **22.30** Слово на воскресенье. **22.35** Химера. **23.10** «Молодые годы». Фильм пр-ва США. **00.00** Президентский турнир. **01.00** Панорама. **01.05** Спортивная студия.

Нядзеля, 29 кастрычніка

Белорусское телевидение

8.00 К **100**-летию мирового кинематографа. «Профессия - оператор». Док.фильм. **8.30** Мультиклуб. **8.55** Премьера цикла. Семейный канал «лад». **9.50** Новости-ТВ. **10.05** Уроки Н.Новожиловой. **10.35** «Все нормально, мама!» Развлекательная программа. **11.05** О шахматах и шахматистах. Ведущая - международный гросмейстер К.А.Зворыкина. **11.35** Туроб»ектив. Путешествия, встречи, отдых. **11.55** Лучшие хиты. **12.25** Окно. Воскресный канал детского творчества. **13.25** Премьер-кино. **14.10** Ситуация. Почти детективная викторина. **14.55** Между нами, женщинами... **15.25** Авто-парк. **15.40** Телевизионный АРТ-клуб. Международный поэтический праздник «Время и место». **16.10** Международный турнир по боксу. **16.50** «Экспедиция». Научно-популярный сериал. **17.25** Стиль. **17.45** Званый гость. Артист Армен Джигарханян. **18.15** Бездельник. **18.40** «Поздравляем вас!» Музыкальная программа к Дню работников автомобильного транспорта. **19.35** Колыбельная. **20.00** Резонанс. **21.05** Ток-шоу «Карамболь». **21.35** Золотая лира. Хит-парад белорусской песни. **22.25** «Синема» представляет: «Двойная жизнь Вероники». Худ.фильм (Польша). **0.05** Под куполом Вселенной.

1 канал

6.50 Тираж «Спортлото» **7.00** Телеканал «Подъём!» **8.00 14.00 16.00 23.00** Новости **9.30** Пока все дома **10.00** Утренняя звезда **10.50** Из первых рук **11.00** Служу России! **11.30** Поёт ансамбль «Русская песня» **12.00** Русскій міръ **12.25** Под знаком Пи **12.55** «Мой друг лошадь» **13.25** Смехопанорама **14.20** Музыка в эфире **15.00** Клуб путешественников **15.55** Э.Шеварднадзе в программе «Человек при деле» **16.35** Мультфейерверк **17.20** Футбольное обозрение **17.50** Баскетбол. Чемпионат суперлиги. Мужчины. ЦСКА -ЦСК ВВС (Самара) **18.15** Хит-парад «Останкино» **19.00** КВН-95 **21.00** Воскресенье **22.05** «Приключения королевского стрелка Шарпа» **23.10** Любовь с первого взгляда **23.40** «Духовные голоса» Док. сериал А.Сокурова, 4-я с.

Канал «Россия»

5.55 Чемпионат мира по автогонкам «Формула-1». Гран-при Японии. **8.00** Звезды говорят. **8.05** «Одиссея». Телесериал. **8.30** В мире авто- и мотоспорта. **9.00** Доброе утро, Европа! **9.30** Аты-баты... **10.00** Вести в одиннадцать. **10.15** Русское лото. **11.00** Консолидация. **11.05** «В стране гризли». Док.фильм. **12.00** Футбол без границ. **12.45** Сигнальный экземпляр. **13.00, 19.00, 22.00** Вести. **13.20** Не вырубить... **13.35** «Субботний посетитель». Худ. фильм сериала «Расследования комиссара Мегрэ». Часть 2-я. **14.25** Клип-антракт. Юлиан. **14.30** Книжная лавка. **15.00** Горячая десятка. **15.55** Коробка передач. **16.10** Три богатыря. **17.00** Волшебный мир Диснея. «Чокнутый». «Новые приключения Винни Пуха». **17.55** Золотая серия в Кремле. Катя Ричарелли. **19.25** Сделано в Голливуде. «В.И.Варшавски». Худ. фильм. **21.05** Клип-антракт. «За чашечкой кофе с Н.Ветлицкой». **21.10** Киноафиша. **21.25** У Ксюши. **22.30** Река времени. **22.35** Автомиг **22.40, 23.40** Служба 299-00-00. **22.55** В мире образов Резо Габриадзе. **23.55** «Ин Флагранти». Худ.фильм (Польша).

Санкт-Петербург

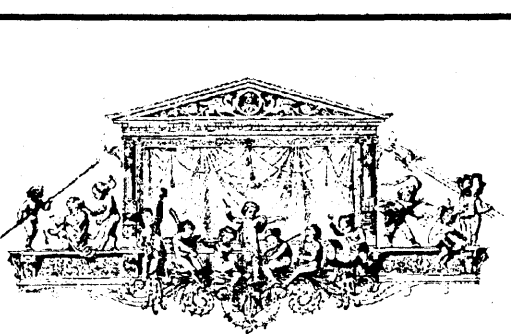
6.00 Это ваш день. **6.30** Целительное слово. **7.00** Доброе утро. **9.00** Стиль жизни. **9.15** Галантные звуки. **9.35** «Невероятные приключения Энди Колби». Худ.фильм(США). **10.55, 14.25, 15.20** Музыкальный момент. **11.00** Воскресный лабиринт. **12.05** Хоккей. МХЛ. «Крылья Советов» - «Торпедо»(Ярославль). В перерывах: (**12.40**) - Страсти-мордасти, (**13.35**) - Мультфильм. **14.30** Слово - депутатам. **15.00** Мультфильм. **15.25** Чемпионат Италии по футболу. **17.25** Золотой ключ. **17.40** Антре. Воздушный полет «Орион». **17.55** Полосатый хит. **18.30, 21.45** Информ ТВ. **19.00** Ура! Комедия. «Непорядочный дядюшка». Худ.фильм. **20.40** Посмотрим. Анонс телепрограмм. **20.55** «На бис». «Парад парадов» представляет... **22.10** А.Я. представляет...»Ноу смокинг». **22.55** Музыкальный рай.

Польша - 1

08.00 Сельское хозяйство в мире. **08.15** Польские танцы. **08.35** Записки. **09.05** Музыкальная программа. **09.30** «Дорога в Авонлеа». Сериал пр-ва Канады. **10.25** Телеутро. **10.55** Тележурнал. **11.00** Программа для детей. **11.15** В старом кино. **13.00** Трансляция из Ватикана. **13.20** Публицистическая программа. **14.00** Новости. **14.10** Неделя. **14.45** Стекляный дом. **15.10** «Четыре танкиста и собака». Сериал пр-ва Польши. **16.10** Тележурнал.. **16.20** Развлекательная программа. **17.00** Духовная культура норода. **18.00** Телеэкспресс. **18.20** Стоит посмеяться. **18.50** Сатирическая программа. **19.05** «Доктор Квинн». Сериал пр-ва США. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** «Жемчуг». Сериал пр-ва США. **22.15** Программа кабаре. **23.10** Спортивное воскресенье. **23.45** Правительственный журнал. **00.15** Культурно-публицистическая программа. **00.35** «Большие надежды». Фильм пр-ва Англии. **02.20** Вокруг большой сцены.

Польша - 2

07.50 Эхо недели. **08.20** Фильм для глухих. **09.20** Слово на воскресенье. **09.30** Местная программа. **10.30** Приветствие. **10.35** Политический комментарий. **11.00** Отчизна. **11.15** Программа для детей. **12.15** Тележурнал. **13.00** «Робин Гуд». Фильм пр-ва США. **14.40** Программа для детей. **16.00** Телетурнир. **16.30** Семь главных грехов. **17.00** Магия Давида Коперфильда. **17.40** Тележурнал. **18.00** «Беверли хилз». Сериал пр-ва США. **18.50** Вторая программа. **19.00** Местная программа. **19.10** После конкурса. **20.05** Телетурнир. **20.35** Мультсериал. **21.00** Публицистическая программа. **21.50** Гость второй программы. **22.00** Панорама. **22.40** «Жена моего брата». Фильм пр-ва США. **00.10** Документальный фильм. **01.00** Панорама. **01.05** Ночной джаз.

Кінатэатры

Тэлефоны аўтаадказчыкаў:

"УСХОД"	- 47-81-29
"ГРОДНА"	- 45-28-12
"ІМЯ ПУШКІНА"	- 2-22-44
"КОСМАС"	- 44-01-61
"ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА"	- 45-29-08
"КАСТРЫЧНІК"	- 2-20-74

ДЗЯКУЙ, МАРЫЯ!

Добрая традыцыя «Чацьвераў у кансуляце», заведзеная генеральным консулам Польшчы ў Горадні панам Марыюшам Машкевічам, апошнім разам запрасіла прадстаўнікоў афіцыйных установаў і грамадзкіх арганізацый Горадні на вечар з удзелам сьпявачкі з Вільні Марыі Круповес, якая выконвае песьні Гарадзеншчыны і Віленшчыны на беларускай, польскай, літоўскай мовах, а таксама на ідзіш.

Марыя Круповес нарадзілася ў Вільні, але яе бацькі паходзяць з вёскі, што на беларуска-літоўскім памежжы. З дзяцінства навокал сьпявалі беларускія, польскія і літоўскія песьні, і гэтае шматмоўе было натуральным, кроўным. Зрэшты і ў хатах звычайна размаўлялі на двух-трох мовах. Далей, пасьля вучобы ў Віленскім універсітэце, была праца на кафедры славістыкі, а разам з ёй шматлікія вандроўкі ў раёны беларуска-польска-літоўскага памежжа, якія пашырылі і паглыбілі веды мясцовага фальклору.

Апошнім часам праца на кафедры сумяшчаецца з канцэртнымі выступамі ў Літве, Польшчы, Ізраіле. Будзем чакаць яе выступаў і на Беларусі. Я ўпершыню пачула сьпявачку на канцэрце ў Шчытне ў Польшчы, дзе ў зале сабралася багата выхадцаў з Віленшчыны і Гарадзеншчыны, якія з асаблівай настальгічнай асалодай падпявалі Марыі. Пачуўшы яе тады, я закахалася ў гэтую жанчыну з інтэлігентнай зьнешнасьцю і мяккім, багатым на пачуцьцёвыя інтанацыі голасам.

Новая сустрэча ў Горадні абудзіла старое захапленьне. Вечар пачаўся з песьні, тэкст якой упершыню падала ў рамане «Над Нёманам» Эліза Ажэшка «Ty pójdziesz górą...» і якую добра ведаюць на Гарадзеншчыне. А потым паліліся беларускія песьні, у якіх, як жартаўліва заўважыў пан консул, заўжды прысутнічаюць матрыманіяльныя праблемы. Прыемным падарункам для прысутных была песьня «А цераз мой двор», якую, згодна легенды, сьпявала Адаму Міцкевічу Марыля Верашчак. Колькі ў ёй глыбокай мастацкай вобразнасьці!

Маю надзею, што Горадня і Беларусь яшчэ не адзін раз змогуць пачуць Марыю Круповес, адчуць праз яе выкананьне далучанасьць да народу і зазірнуць у глыбіню сваёй душы.

Дзякуй, Марыя, за прыемнасьць і радасьць адкрыцьця.

Т.КАВЕЦКАЯ.

НА ТРЫЦЦАЦЬ ДРУГІМ ГОДЗЕ ЖЫЦЬЦЯ, ПАСЬЛЯ НЕПРАЦЯГЛАЙ ХВАРОБЫ...

...Памерла добрае імя футбольнай каманды «Нёман». Пасьля ліпеньскага крызісу (тры запар паразы з лікамі 0:7, 0:1, 0:4) і непрацяглага паляпшэньня здароўя ў жніўні і верасьні («прыстойныя» паражэньні ў гэты час «разбаўляліся» нават перамогамі) 14 кастрычніка ў Рэчыцы адбыўся рэцыдыў старой хваробы - агульная млявасьць і абыякавасьць да футболу, які і прывёў да сьмяротнага зыходу.

Што ж, пасьля паразы з розьніцай у дзевяць мячоў, зьяўленьня такога некралогу выглядала б вельмі лагічным. З самага пачатку гэтага года каманда з посьпехам адбівае ахвоту хадзіць на свае гульні нават у самых адданых заўзятараў футболу, якія прыходзяць на стадыён сёньня толькі для таго, каб паглядзець на менскае «Дынама», магілёўскі «Днепр» ці «папрыкалывацца» з «нёманцаў».

Шчыра кажучы, мне ўжо набіла аскому слухаць на трыбунах гісторыі пра колькасьць выпітага сьпірту падчас дарогі ў Швайцарыю на гульню эўракубка, пра сіфіліс у аднаго з брамнікаў (сёньня ён гуляе ў іншай каманьдзе), пра «вынас п'яных трупаў» пасьля прыгодаў у студэнцкіх інтарнатах, пра тое, якімі мацюкамі футбалісты рэагуюць на каманды трэнераў, пра тое, што кіраўніцтва клуба больш думае пра грошы, чым пра футбол і пра тое, што перад гульнёй з «Ведрычам» двое вядучых гульцоў клуба, расьпіваючы сярод ночы гарэлку на прыступках чыгуначнага вакзала, у рэшце рэшт нарваліся на нож нейкіх прайдзісьветаў і г.д.

Трэнерскі штаб "Нёмана" - хто стане "казлом адпушчэньня"

Дык дазвольце спытацца: «Каму патрэбна ТАКАЯ каманда, калі яе футбалісты (многія з іх носяць званьні майстроў спорту і знаходзяцца ў «залатым» футбольным узросьце) дазваляюць аднаму з аўтсайдэраў чэмпіянату забіць у свае вароты дзевяць мячоў?!»

...Ці ёсьць шанц на адраджэньне? Думаю, што так. Каля дзесятка здольных гарадзенскіх юнакоў сёньня гуляюць у рознаўзроставых зборных краіны. Спадзяюся, ахвоту да сапраўднага футболу не згубілі і некаторыя гульцы сёньняшняга «Нёмана». «Вылет» у гэтым годзе з вышэйшай лігі не пагражае. Дык ці ня лепш ужо зараз будаваць новую каманду, а не спрабаваць узьняць з труны мерцьвяка, які памёр 14 кастрычніка?

В.Р.

Здымак Я.ВАНЮКЕВІЧА.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

АБАРАНЯЛАСЯ НАЖОМ

Зьмяшчэньнем у бальніцу скончылася для жыхара адной з вёсак Зэльвенскага раёну спроба згвалтаваць аднавяскоўку. Калі ён улез да яе ў хату і спрабаваў зьдзейсьніць задуманае, жанчына ўдарыла яго нажом у жывот.

РАЗБОЙ НА ДАРОЗЕ

Дорага каштавала грамадзяніну Летувы спыненьне на дарозе Парэчча-Скідаль ля вёскі Азёры, калі ён рухаўся па ёй на ўласным легкавіку. Да яго пад'ехалі невядомыя людзі і, пагражаючы пісталетам, зьбілі, зьвязалі і забралі 6,5 тысяч долараў ЗША. Узбуджана крымінальная справа.

СТРАТЫ - 58 МІЛЬЁНАЎ

У вёсцы Раганічы Шчучынскага раёну адбылося ўзгараньне драўлянага склада для захоўваньня грубых кармоў. Агнём зьнішчаны ўвесь склад, у якім знаходзілася 150 тон сена. Страты перавысілі 58 мільёнаў рублёў.

А.ЛЯХ.

ПРАЖСКАЯ ВОСЕНЬ БЫЛА НЕШЧАСЬЛІВАЙ

Без медалёў вярнуліся беларускія атлеты з чэмпіянату сьвету па грэка-рымскай барацьбе. Не пашанцавала гарадзенцу Віталю Жуку. Ужо ў першым паядынку жэрабя зьвяло яго з будучым чэмпіёнам сьвету - украінцам Анжы. Параза па балах 2-3. Затым у такой жа ўпартай барацьбе Віталь саступіў будучаму бронзаваму прызёру - атлету з Нямеччыны і чёмпіянат для яго на гэтым скончыўся. Больш пасьпяхова выступаў віцэ-чэмпіён сьвету Аляксандр Паўлаў. Перамогшы ў трох першых паядынках барцоў з Грузіі, Румыніі і Малдовы, ён затым саступіў алімпійскаму чэмпіёну Кучарэнку з Нямеччыны і двухразоваму чэмпіёну Эўропы расейцу Гуліеву. У выніку - 6-е месца.

Сваімі ўражаньнямі ад пражскага турніру падзяліўся з намі заслужаны трэнер Беларусі сп.Вячаслаў Максімовіч.

- Для гарадзенскіх барцоў і для мяне гэта быў 18-ты чэмпіянат сьвету. Гэты турнір можна лічыць для нас няўдалым. На жаль, ня ўсе мацнейшыя беларускія атлеты трапілі ў каманду і гэта не магло не адбіцца на агульным выніку - няма медалёў і 9/10 месца ў камандным заліку.

Спадзяюся, што на чэмпіянаце Эўропы, які пройдзе вясной, мы выступім лепш. Тым больш, што там будуць разыгрывацца пуцёўкі на Алімпіяду.

- Сп.Максімовіч, у зборнай нашай краіны выступалі толькі два гарадзенцы...

- Сёньня чатыры-пяць нашых спарцмэнаў могуць разьлічваць на месца ў зборнай. Шкада, што пры фармаваньні каманды на паездку ў Прагу былі дапушчаныя пэўныя памылкі. Так, ня трапіў у склад мінулагодні прызёр чэмпіянату сьвету Валеры Ціленьць, які зараз у добрай форме. Я настойваў на яго ўдзеле, але... Тое ж самае магу сказаць пра Аляксандра Сідарэнку. Вялікія надзеі ускладаем мы і на нашага ветэрана, трохразовага чэмпіёна Эўропы Анатоля Федарэнку, вопыт і клас якога на сёньня ў прэстыжнай вагавай катэгорыі да 100 кг значна большы, чым у асноўных канкурэнтаў.

Падсумоўваючы ўсё вышэй згаданае, хачу сказаць, што на чэмпіянаце Эўропы і Алімпіядзе мы спадзяемся выступіць значна лепш, чым у Празе.

В.РУДНІК.

УСПОМНІМ УСІХ ПАЙМЕННА

Асацыяцыя «Прымірэньне і пакой» зьбірае банк дадзеных аб вайскоўцах, загінуўшых пад час Другой Сусьветнай вайны.

Прыводзім сьпіс вайскоўцаў - жыхароў Гарадзеншчыны па нямецкіх дакумантах.

Просім усіх, хто ведае што-небудзь пра гэтых людзей, паведаміць у рэдакцыю «Пагоні» з паметкай на канверце «для асацыяцыі «Прымірэньне і пакой».

1. Гуляеў Павел, нарадз. 22.10.1914 у м.Вечарова. Лагер Stalag 315, нумар ваеннапалоннага ў германскім лагеры 10922. Салдат. Вайсковая частка Смерш, пост 37. Адрас сваякоў: Гуляева Алена, Гуляеў Аляксандр, Баранавіцкая вобл., Шчучынскі р-н, дер.Савале. Узяты ў палон 24.6.41 г., Менск.

2. Жыбанос Анатоль, нарадз. 26.04.1919, г.Петрапаўлаўск. Лагер Stalag I B. Салдат 56 будаўнічай дывізіі. Нумар ваеннапалоннага ў нямецкім лагеры 11329533. Узяты ў палон 22.06.1941 г., Горадня.

3. Жыгала Пётр, нарадз. 23.05.1917 у м.Беліца, салдат. Лагер Stalag 315 4387 нумар у нямецкім палоне ў лагеры 315. Айцец: Жыгала Юзэф Эдуардавіч, Лідзкі р-н, м.Беліца. Буд.бат. Узяты ў палон 23.06.1941 г. каля в.Гожа.

4. Жыгала Міхал Мікалаевіч, нарадз. у 1913 г., Беластоцкая вобл., салдат, 200-ы стралковы полк. Лагер Oflag 68, нумар 1503. Узяты ў палон 24.06.1941 г., в.Монькі. Сваякі: Жыгала Сьцепаніда, Гарадзенскі р-н, в.Прыгодзічы.

5. Захараў Іван, нарадз. 26.01.1911, г.Баравічы. Лагер Stalag, нумар 35918. Stalag I F. Бацька: Захараў Мікалай, Баранавіцкая вобл., г.Шчучын, плошча Свабоды, 12. Узяты ў палон 5.07.1941 г., Менск.

МАЛАДЭЧНА. ВАЙНА З ПОМНІКАМІ

Са старых могілак у Плябані Маладэчанскага раёну скрадзена бронзавая дошка з магілы паўстанцаў Кастуся Каліноўскага. Лёс сьвятыні вызначыла яе вага - некалькі кілаграмаў каляровага металу.

* * *

А ўжо ў маладэчанскім мікрараёне «Лясныя» каля школы N 9 адбілі нос і частку вуха на помніку Леніну. Тут ужо галоўным аказаўся фактар маральны. Разжыцца з гэтага помніка немагчыма, бо зроблены ён са звычайнага гіпсу.

Часлаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

ЛЕПШЫ Ў БЕЛЬГІІ

Лідчанін Зьміцер Воран заняў першае месца ў бегу на дыстанцыю дзьве тысячы метраў з перашкодамі на прайшоўшых нядаўна ў Бельгіі спаборніцтвах Кубка Эўропы сярод маладзёжных каманд.

Зьміцер Воран - інструктар лідзкага спартыўнага клуба «Абутнік».

Ігнат ХІТРОВІЧ.

ПАГОНЯ

Рэдактар МІКОЛА МАРКЕВІЧ

Заснавальнік:
культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: (0152) 45-29-96, 45-41-83
E-mail: dimos@pagonia.belpak.grodno.by
FREESPACE BBS 0152-453-714

Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова.
Індэкс 63124.

Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Заказ 4285
Наклад 8936 паасобнікаў.
Нумар падпісаны да друку 19.10.95, у 16.00